

Debesuota, vėsia;
Saulė teka 5:48, leidžiasi 7:47.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVII

Price 10c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Gegužio-May 1 d., 1970 m.

Kaina 10c

103

NIXONAS SIUNČIA KAREIVIUS Į KAMBODIJĄ

LIBERALAI LAIMĖJO QUEBEKE

QUEBEKAS. — Kanados provincijoje, kur gyvena daug prancūzų kilmės žmonių, trečiadienį įvyko savivaldybės rinkimai, kurie ryškiai pergale atnešė liberalų partijai, vadovaujamai Robert Bourassa, 36 metų Montrealeio ekonomisto. Rinkimuose dalyvavo apie 80% balsuotojų, kurių registruotų buvo pusketvirtas milijono. Stebėtojai aiškina, kad toks didelis susidomėjimas kilo ir dėl separatistų partijos pastangų laimėti rinkimus ir tęsti savo reikalavimus Kanados vyriausybei. Kitos partijos nepritaria atsiskyrimui nuo Kanados.

Rinkimuose pralaimėjo Tautinės Vienybės partija, vadovaujama Quebeco premjero Jean-Jacques Bertrand. Jo partijoje atsirado nesutarimų dėl provincijos nacionalizmo ir dėl ekonominių sunkumų, kurie palietė Quebecą.

Liberalų kandidatų pasisekimas sustiprina ir centrinę valdžią Ottawoje, nes premjeras Trudeau irgi yra liberalas.

Už atsiskyrimo partijos kandidatų (Parti Quebecois) daugiausia balsavo jauni žmonės. Ši partija buvo įsteigta prieš dvejus metus buvusio liberalų ministro Rene Levesque. Jis įrodinėjo rinkimų kampanijoje, kad federacija su kitomis Kanados provincijomis slopina Quebeco kultūrinę ir politinę energiją. Jis siūlė atsiskirti iš federacijos ir likti su ja susijungus tik ekonominiams ryšiams. Jis neskatino, kaip kai kurios radikalesnės grupės, smurtu atsiskirti, bet siūlė tai vykdyti derybomis, taikiu keliu.

Separatistų pralaimėjimas rinkimuose tikriausiai nesustabdys tolimesnės prancūziškai kalbančių kanadiečių veiklos. Maždaug pusė visų jų, kurie balsavo už Parti Quebecois yra laikomi užtikėjusiais separatistais. Kita pusė sudarė žmonės nepatenkinti dabartine Kanados politine struktūra ir partijomis. Daug kas balsavo už separatistus kovodami prieš vadinamą „establišmentą“.

P. Vietname žuvo kapitonas Bojevas

ČIKAGA. — Kariuomenės štabas pranešė šeimai, kad balandžio 26 d. Vietname žuvo kapitonas Petras Kęstutis Bojevas, jau antrą kartą dalyvavęs Vietnamo kovoje. Paskutinį kartą jis išvyko į Vietnamą pernai liepos mėnesį.

Vėlionis kapitonas Bojevas buvo žinomas visuomenės veikėjas agr. Antano Santaro žentas. Nuliūdusi liko žmona Dalia Santaraitė ir du sūneliai, ketverių metų ir 11 mėnesių.

Politinis kalnys sunkiai susirgo

LONDONAS. — Iš Maskvos gauta patikimų žinių, kad sovietų darbu stovykloje uždarytas poetas Juri Galanskov sunkiai serga skilvio žaizdomis. Jo motina sako, kad jis jas turėjęs dar prieš jį suimant. Kalėjimuose to žaizdos pablogėjusios.

Poetas Galanskov pernai buvo nuteistas 7 metų bausme kartu su kitu rašytoju Aleksandru Ginzburgu. Galanskovas redagavo slapta žurnalą „Foenix“. Jo žmona ir motina kreipėsi į JAV reikalų ministeriją, prašydamos sūnų ir vyrą gydyti, nes kitaip jis gali mirti. Galanskovas turi 31 metus.

IŠ VISO PASAULIO

COLUMBUS. — Ohio universiteto riaušės septyni asmenys buvo policijos peršauti, 211 suimta ir 73 buvo menkliau sužeisti. Gubernatorius James Rodes iššaukė 1,200 kareivių padėti policijai. Studentai reikalauja, kad universitete nebūtų ROTC — karinio parengimo studijų.

VIENTIANE. — Komunistų jėgos Laose įsiveržė į apsuptą Atopue miestą vos 30 mylių nuo Kambodijos sienos. Miestą puolė 2,500 šiaurės Vietnamo kareivių ir 300 Pathet Lao komunistų.

LOS ANGELES. — Detektyvai išaiškino dešiniųjų grupę, kuri planavusi nužudyti Kalifornijos aukščiausio teismo teisėją Alfred Gitelson. Jis nusprendė, kad Los Angeles mokyklas reikia integruoti.

MASKVA. — Sovietų žinių agentūra paskelbė premjero Kosyginio laiško Indokininijos komunistų vadų konferencijai. Kosyginas linkėjo konferencijai suvienyti visas „pažangias jėgas“ kovai prieš imperialistų planus.

TOKIO. — Tūkstančiai japonų susirinko prie imperatoriaus Hirohito rūmų palinkėti laimingo 69 metų gimtadienio.

WASHINGTONAS. — Dvi prezidentūros jachtos, pavaldintos prezidento dukterų vardais: „Patricia“ ir „Julie“ buvo išimtos iš tarnybos ir bus parduotos privatiems asmenims. Jų išlaikymas kainavo išdui 200,000 dol. per metus.

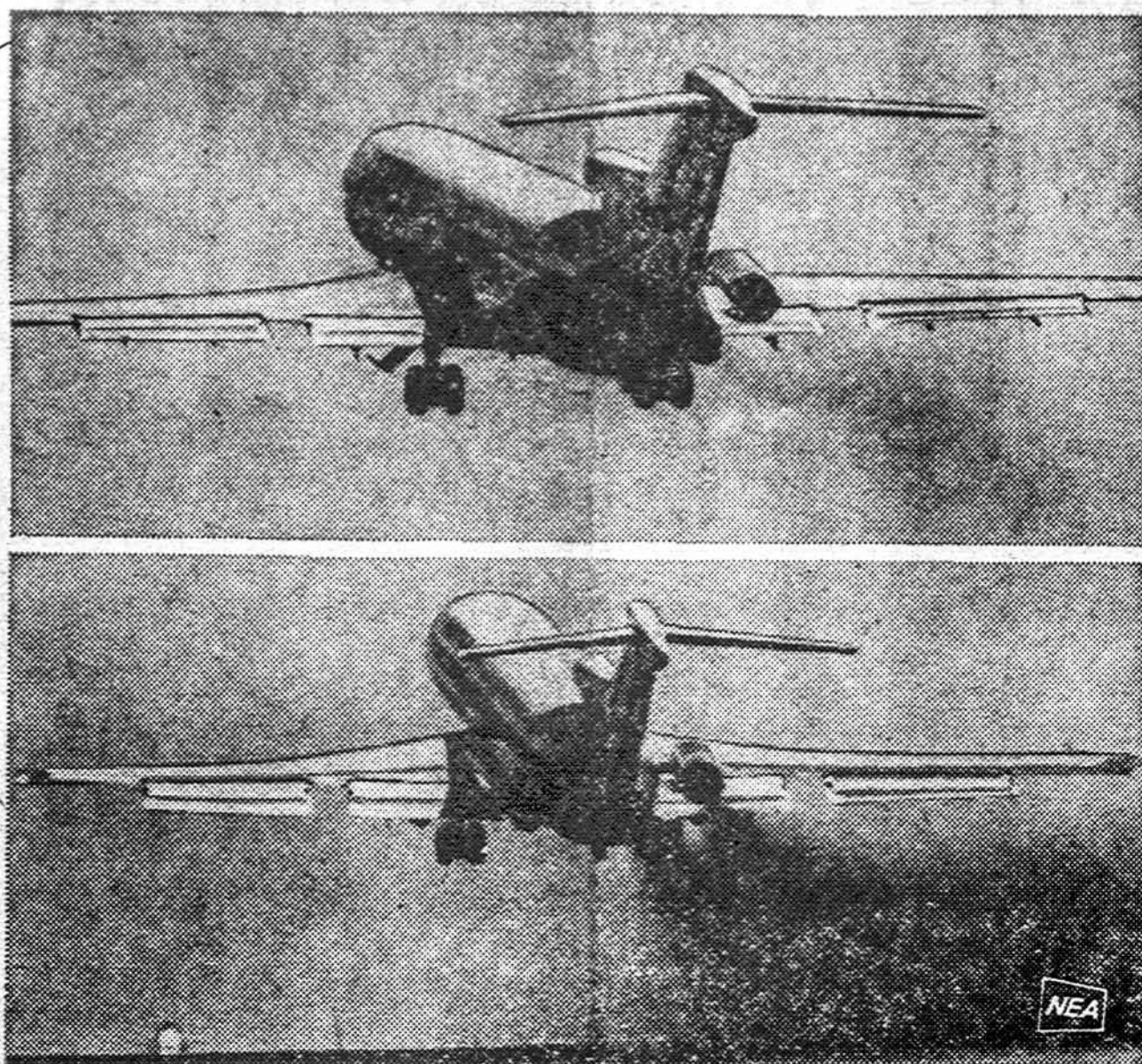
LOS ANGELES. — Senatoriaus Roberto Kennedžio žudikas Sirhan Sirhan jau sulaukė vienerių metų po teismo, kuris jį pasmerkė mirti. Dar ilgai gali nesibaigti įvairios apeliacijos ir teisiniai manevrai.

HOLLYWOODAS. — Viceprezidentas Agnew pasmerkė dėl studentų neramumų universitetų vadovybes ir patarė pakeisti Yale rektorių, kuris esąs nesubrendęs ir neatsakingas.

Švedija smerkia iššokėlius

STOCKHOLMAS. — Švedijos užsienio reikalų ministeris Torsten Nilsson pareiškė parlamentui, kad švedija daug kartų yra kritikavusi Amerikos politiką Vietname ir kaip tik dėl to reikalauja kuo smarkiausiai pasmerkti chuliganus, kurie įžeidė Amerikos nesenai atvykusį ambasadorių. Tokie veiksmai esą neverti šalies, kur kiekvienas gali laisvai pareikšti savo nuomonę. Tie veiksmai kenkia mūsų šaliai garbei, — pareiškė ministras.

Kaip žinoma, pirmadienį Amerikos kultūrinio centro atidaryme jaunuolių demonstracija sudegino Amerikos vėliavą ir patį ambasadorių, Amerikos negra Holland, apmėtė kiaušiniiais.

Nauji 727 srausminių lėktuvų motorai, kaip matome viršutinėje nuotraukoje, nebeleidžia ir ora tiek nuodingų dūmų, kaip anksčiau. Aviacijos bendrovės išleidžia daug pinigų naujiems degimo metodams lėktuvuose įrengti. Apačioje įprastas kylančio lėktuvo vaizdas.

IZRAELIS KALTINA SOV. SĄJUNGĄ PLEČIANT ARABŲ ŽYDŲ KONFLIKTĄ

KAIRAS. — Egipto karinis štabas pranešė, kad apie 700 kareivių trečiadienio naktį peržengė Suez kanalą ir padarė Izraelio pozicijoms daug nuostolių. Buvo susprogdinti keli tankai, sunaikinti bunkeriai ir apkasai, vienas Izraelio lėktuvas buvęs nušautas. Po kelių valandų viešėjimo už izraelitų pozicijų, egiptiečiai saugiai pasitraukė atgal už Suez. Izraelis paneigia nuostolius, tačiau pripažįsta, kad puolime dalyvavo didžiausias po karo kareivių skaičius. Iš ryto Izraelio lėktuvai daužė egiptiečių pozicijas puolimo zonos apylinkėse.

Šis puolimas rodo sustiprėjusią Egipto „naikinimo karo“ ofensyvą. „Izraelio vyriausybė neslepia savo susirūpinimo. Trečiadienį paskelbtame pareiškime vyriausybė kaltina Sovietų Sąjungą konflikto didinimu. Sovietai, sakoma Izraelio vyriausybės pareiškime, kovo mėnesį pradėjo statyti Egipte gynybos raketų ir radarų tinklą, o balandžio mėnesį sovietų lakūnai ėmė pulti Izraelio lėktuvus.

Pareiškime sakoma, kad sovietai pristatė egiptiečiams didelį kiekį įvairių ginklų ir drsina Egipto naują agresiją prieš nesibaigti įvairios apeliacijos ir teisiniai manevrai.

Sovietai ragina Nasserį atvesti dėl studentų neramumų universitetų vadovybes ir patarė pakeisti Yale rektorių, kuris esąs nesubrendęs ir neatsakingas.

Izraelio premjerė Golda Meir, atidarydamas naujus kareivių namus Jeruzalėje, savo kalboje pareiškė, kad Izraelio lakūnai numuš sovietų lakūnus, skrendančius už Egiptą, jei bus reikalingas ir proga.

Atsiliepdamas į Izraelio vyriausybės prašymus, prezidentas Nixonas įsakė gynybos departamentui padaryti nuoseklią ir greitą tyrimą apie sovietų lakūnų dalyvavimą Vidurinių Rytų kare. Vyriausybės sluoksniuose laikomasi nuomonės, kad šis naujas sovietų įsikišimas pakeičia jėgos balansą ir prezidentas gali pakeisti savo kovo 23 d. nutarimą neparduoti Izraeliui naujų lėktuvų.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

◆ Prezidentas Nixonas vakar dar tarėsi su kongreso vadais Baltuose Rūmuose dėl įvykių Kambodijoje.

◆ Pietų Vietnamo daliniai, žyguodami dviem grupėm, Kambodijoje pasiekė viena 9 mylias nuo sienos, kita — 24 mylias.

◆ Kambodijos valdžia paskelbė, kad ji nieko nežino apie P. Vietnamo jėgų įsiveržimą į rytines provincijas, tačiau ji nepritaria tam įsiveržimui, nes Kambodija esanti neutrali.

◆ Praėjusią savaitę P. Vietnamo žuvo 94 ir buvo sužeistas 1,291 amerikietis.

◆ Ženevos nusiginklavimo konferencija pertraukė darbą šešioms savaitėms. Esama galimybių susitarti dėl branduolinių ginklų uždraudimo vandenynų dugne.

◆ Connecticut gubernatoriaus laiko parengtyje 5,000 Tautinės Gvardijos kareivių, nes Juodųjų Panterų organizacija ruošia demonstracijas prieš teismo bylas keliems panterų vadams. New Haven demonstruoja ir Yale universiteto studentai.

◆ Urugvajų nukrito JAV transporto lėktuvas, žuvo 16 asmenų.

Kinija kolioja japonų premjerą

HONG KONGAS. — Japonijos premjeras Sato neseniai pareiškė, kad komunistinės Kinijos vyriausybė, kritikuodama Japonijos politiką, kišasi į jos reikalus. Kinija neturinti teisės kalbėti apie „Japonijos militarizmo atgimimą“.

Šis japonų premjero pareiškimas sukėlė didelius kinų spaudos puolimus. Premjeras Sato vadinamas „pasituisiu šunim, kuris staugia į mėnulį“. Kinų spaudos agentūra teigia, kad atgimstantis japonų militarizmas visai nėra tik Japonijos reikalas. Jau dabar Japonija tapusi naujų agresijos Azijoje karų priekine baze ir tvirtove.

Bostone kelios demonstracijų prieš Vietnamo karą dalyvės, išsidažė taikos ženklais veidus.

VIETNAME DIVIZIJA KAMBODIJOJE

WASHINGTONAS. — Vakar vakare prezidentas Nixonas paskelbė per radiją ir televiziją amerikiečiams savo sprendimą Kambodijos atžvilgiu. Šias eilutes rašant dar nebuvo žinomi jo panaudoti argumentai, tačiau buvo aišku, kad Amerikos vyriausybė nutarė įsikišti į Kambodijos karą prieš komunistus. Apie 15,000 Pietų Vietnamo kareivių įsiveržė į komunistų valdomą „Papūgos snapą“ Kambodijos teritorijoj su tankais ir lėktuvais. Kartu su vietnamiečiais puolime dalyvavo keli šimtai amerikiečių, helikopterų įgulų, dalinių patarėjų, ryšininkų ir tiekimo specialistų. Pirmą dieną Saigono kareiviai užmušė 435 komunistų kareivius, atėmė daug ginklų ir kitos karo mantos.

Siūlo tikrinti politikų protą

PARYŽIUS. — Žymūs Prancūzijos psichiatrai medicinos žurnale „Le Concours Medical“ rašo, kad reikėtų pasaulio vyriausybių vadams prieš rinkimus įvertinti, kad jų protas ir jausmai yra sveiki. Nuo pasaulio politikų priklauso taika ar karas, priklauso žmonių likimas ir net jų gyvybės. Tačiau niekas nepatikrina, ar kuris vyriausybės vadovas yra sveikų jausmų.

Straipsnyje nurodoma, kad Amerikos valstybės departamentas turi paruošti psichologistų, kurie išstudijuotų derybų dalyvių asmenybes, ruošiantis kurioms nors deryboms. Tačiau niekam neatina ir galvą patikrinti politikų vadų psichinę sveikatą.

Kankinių muziejus

VARŠUVA. — Lenkijoje yra nemažai praėjusio karo paminčių, tačiau vienas ničiausių yra Varšuvos mieste, 25 nr. Szucha gatvėje. Čia buvo nacių Gestapo centras, o pastato rūsyje buvo laikomi, tardomi ir kankinami kaliniai.

Niekas nežino, kiek žmonių tame rūsyje žuvo, tačiau po karo krematoriume buvo rasta 12,272 svarai sudegintų lavonų pelenų. Rūsyje, kuris dabar pavestas „Kovos ir kankinių muziejumi“ buvo keturios didelės kalinių celės ir 12 vienukių. Sienose yra likę kalinių įrašai, kurių kai kurie liko gyvi žmonių lūpose. Geriausiai žinomas sako: „Yra lengva kalbėti apie Lenkiją, sunkiau jai dirbti, dar sunkiau už ją mirti, o visų sunkiausia būti už ją kankinamam“.

Sugrįžo Kubos auklėtiniai

SAINT JOHN. — Du mėnesius padirbę Kubos cukrinių nendrių plantacijose, per Kanadą sugrįžo 647 amerikiečiai. Dauguma jų atsikėlė kalbėti su laikraštininkais, tačiau keli, kurie prabilo, gyrė Fidel Castro režimą ir komunistinę sistemą. Nėra abejonių, kad kaip patyrimas jau parodė, Kuboje jauni amerikiečiai yra mokomi, kaip „kelti revoliuciją“.

Iš to paties laivo, kuriuo amerikiečiai sugrįžo, pabėgo jaunas kubietis jūrininkas ir pasiprašė Amerikoje politinės globos. Jis pareiškė norįs gyventi be baimės ten, kur žmogaus darbas duoda jam naudos. Paklaustas apie jaunus amerikiečius savanorius, jūreivius Eredio Estevez su apgailestavimu pareiškė: „Jie yra nuotykių ieškotojai, kurie nieko nesupranta“.

Puolimas komunistų seniai valdomoje vietoje sutiko maistą reakciją Amerikoje. Daugiausia šaukia ir prezidentą kritikuoja, vadinami, balandžiai, kurie nuo pat Vietnamo konflikto pradžios kritikuoja vyriausybę, kad jos pakėlė ginklą prieš komunistų agresiją. Ši kartą kritika pareiškė ir nuosauksni politikai, galvodami, kad karo išplėtimas į Kambodiją dar daugiau kainuos ir atneš daugiau nuostolių Amerikos kareiviams.

Patarėjai, kurie ragino prezidentą pulti Kambodijos komunistus, įrodinėja, kad iš Kambodijos įsiveržė ten palisė ir apginklavę prieš kareivius jau seniai sudaro karinei vadovybei skaudžią problemą. Mūšyje sutikę didesnes jėgas, komunistai tuoj pasisilėpdavo Kambodijoje.

Vietnamiečiai be didelių nuostolių jau išvadavo iš komunistų rankų du miestus Chipou ir Prasaut. Šis netikėtas puolimas gali sumažinti komunistų planus Vietnamu. Jis sustiprins generolo Lon Nol vyriausybę ir parodys Hanoiui, kad jo veiksmai susilaukia atkirčio, nors ir labai nelaukt.

Amerikos ginklų ir personalo pasiuntimas į Kambodiją suduoda smūgį, vadinamai, Guamo doktrina, kur prezidentas žadėjo ateityje Azijoje nesigriebti tiesioginės akcijos su savo kareiviais, o tik žadėjo duoti paramą ginklais ir patarimais.

Mokslininkai gauna ne visas knygas

Vilniaus universiteto (dabar — V. Kapsuko) bibliotekai šiais metais sukanka 400 metų. Bibliotekoje yra daugiau kaip du su puse milijono knygų ir kasmet ji papildoma bent 70,000 knygų.

Apie tą sukaktį šiltai kalbėdami, 12 jaunųjų lietuvių mokslininkų savo laiške. „Tiesai“ (Kovo 31) nusiskundė kai kuriais trūkumais ar bėdomis. Jie prieda 1968 m. balandžio 1 d. gairė bibliotekoje, kai labai nukentėjo profesorių skaitykla. Remontas turėjęs būti baigtas per pusmetį, bet... jis tęsiasi ir dabar, be to, biblioteka ir šiaip trūksta patalpų.

Jaunieji mokslininkai sakosi vargstą ir negalį suprasti, kodėl profesorių skaitykloje suvaržytas naudojimas kai kuriomis knygomis, o bendroje skaitykloje tas naudojimas visai negalimas. Jie vis laukia ir nesulaukia normalios darbo bibliotekoje sąlygų. (E)

◆ Baltimorėje policija suėmė 10 panterų vadų. Jų būstinėje rasti 39 šautuvai ir daug šovinių.

◆ Prancūzijoje parlamentas priėmė gan griežtą prieš riaušes nukreiptą įstatymą, prieš kurį kovojo komunistai.

LITHUANIAN RADIO FORUM

Produced by ANTHONY J. RUDIS

Rytoj, gegužės 2 d. programoje dalyvauja

DR. PETRAS VILEIŠIS,

JAV LB Tarybos Prezidiumo pirmininkas

I R

DR. KAZYS BOBELIS

LB Tarybos narys

Šioje programoje bus nagrinėjami aktualūs Lietuvos Bendruomenės reikalai.

Kadangi artėja LB Tarybos rinkimai, lietuviškai visuomenei bus labai įdomu išgirsti šių svarbių Bendruomenės veikloje bedirbančių asmenų pasisakymus.

Norintieji klausyti, prašomi skambinti

445-6842

Šeštadieniais

8-9 v.v.

WXRT-FM

93.1

DETROIT, MICH.

D.L.O.C-tro 1970 m. vasario mėn. 15 d. Lietuvos Nepriklausomybės minėjimo proga detroitiečių aukotojų sąrašas.

100 dol. Elena Vizgirdienė.
50 dol. G. Balandas, A. Pasukonis S. Simoliūnas.

40 dol. Petras Januška.
30 dol. J. M. Mikailai, P. Paogojus, Dr. P. V. Šepetys.

25 dol. P. Aleškaitis, Detroito Ateitininkai, L. M. Bajorunai, A. Dagilis, P. Dalinis, Dariaus ir Girėno klubas, Alf. Končius, Dr. Vyt. Milleris, J. O. Rekašiai, A. Stankus, S. A. Vasiuliai, Pr. B. Zelbais.

21 dol. V. Žebertavičius.

20 dol. G. V. Anka, C. Anužis, M. A. Bankačiai, V. O. Braziai, J. Briedis, J. V. Černiai, E. D. Jankai, M. J. Jokubaitis, St. Gėldys, J. V. Kavaliauskai, K. V. Kundrotai, R. Leparskas, K. O. Norvilai, V. Ruseckas, Br. Vl. Seleniai, SLA 352 kp., C. O. Šadeikai, A. E. Šatraičiai, J. Tamošiūnas, S. V. Urbonai, V. Udrėnė, Dr. P. Žemaitis.

15 dol. A.L.S.D. S-ga 116 kp., K. S. Balai, P. Balandienė, S. Bartkus, V. S. Bubliai, D. L. K. Dirutės D-ja, P. E. Kausteklis, M. Klimkaitis, J. Kuras, Alf. Lukas, A. Matulis, A. Noruš, A. V. Petrauskai, A. A. Petrauskai, V. Staškus, N. J. Udriai, Viki's Flower's Shop.

12 dol. M. V. Šnapščiai.

11 dol. A. E. Musteikiai.

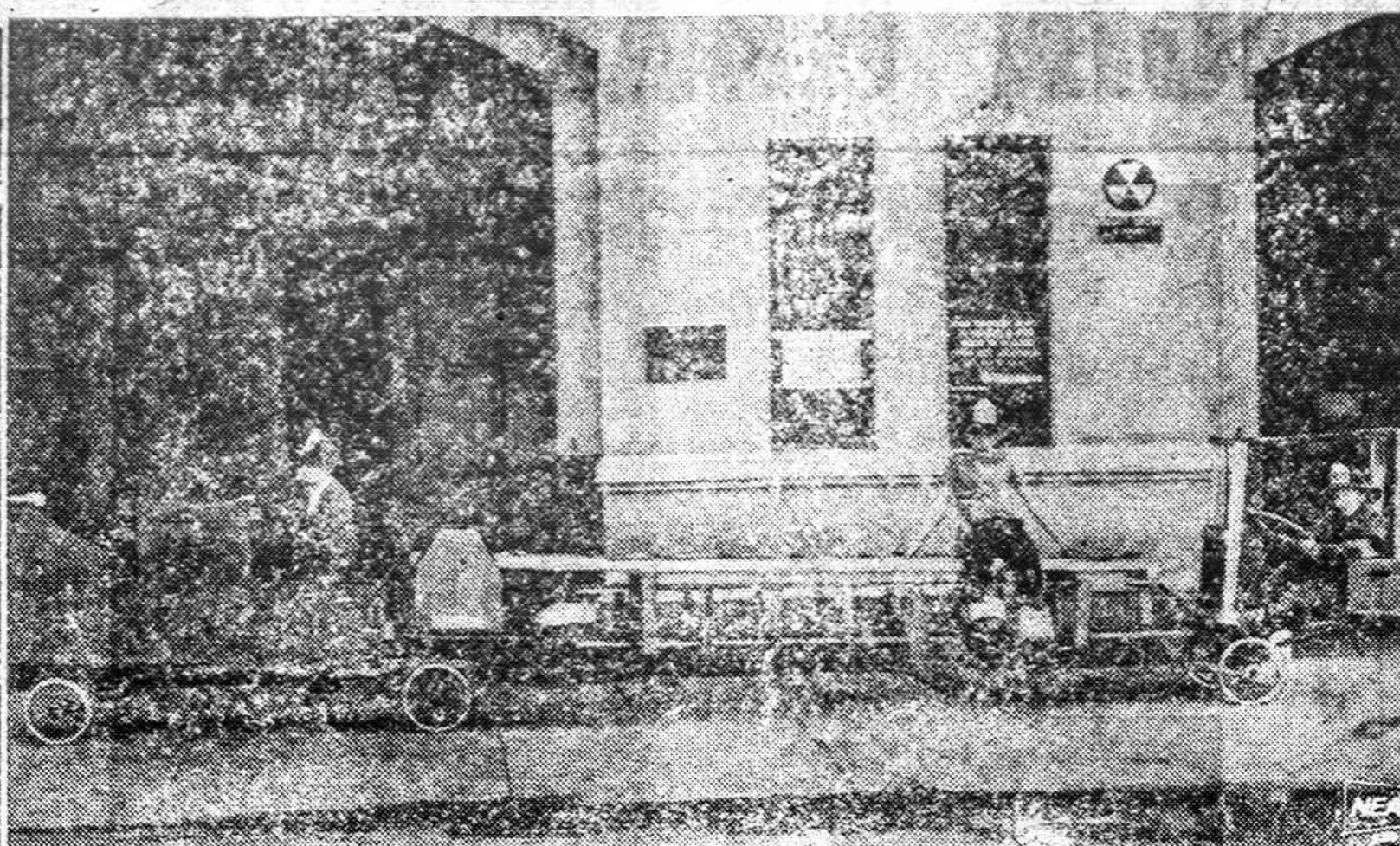
10 dol. V. J. Alantai, A. K. Andriusaičiai, A. B. Astasačiai, A. Armalis, K. Bagdonas M. Balandas, P. V. Balynai, A. A. Babinai, J. Baublys, M. Baukys, V. Bauža, Baziliauskas, J. P. Bertausis, F. Blauzdys, A. St. Bliudžiai, El. J. Brazūnai, Vid. Brazys, B. Brizgys, J. Bujauskas, M. Bukauskas, B. Burba, J. Butkus, P. B. Čekai, J. J. Černiauskai, E. C., K. K. Daugvydai, Det. Jūrų šaulių kuopa "Švyturys", J. J. Dūčiai, J. Duoba, J. Gaižutis, St. Garliauskas Alg. Gilvydis, J. Gilvydis, K. Gogelis, V. L. Gražuliai, S. A. Grigai, B. ir Dr. Griniai, S. J. Grušiniai,

I. Gruzdas, Alf. Gumbrys, P. L. Meiningai, A. Jankauskaitė, J. Jonynas Jr., J. Jonynas Sr., J. Jurgaitis, A. Juška, S. P. Juškai, S. Juzėnas, K. Karvelis, Jurgis Kartis, Ign. S. Kauneliai, J. Kirtilkis, B. Krakaitis, V. Kriaučiūnas, kun. V. Kriščiūnėvičius, J. Kučinskas, kun. M. Kundrotas, R. Kurmauskienė, E. V. Kutka, E. A. Kvedarai, E. Leiputė, A. Leipus Jr., A. Leipus Sr., A. V. Lelai, J. Leonavičius, J. Lesčinskas, Liet. Vyčių 102 kuopa, Liet. Vyčių 79 kuopa, S. Lungys, J. Mačiulaitis, P. Marčiukaitis, J. Matekunas, A. Merkevičius, J. J. Mikulioniai, A. E. Misiūnai, J. J. Mitkai, K. Mykolaitis, J. Murinas, A. B. Nakai, O. Nemanienė, Ben. Neverauskas, B. Norkunas, Olišauskas, Dr. G. Petersonas, J. Petrauskas, V. Petrulis, Stef. Pilka, J. V. Pleškus, M. P. Polteračiai, J. Preibys, P. Putrius, J. E. Radai, S. J. Ratnikai, K. Ražauskas, O. J. Ribinskai, J. J. Rocėvičiai, A. J. Rugieniai, B. O. Rukselės, A. S. R. S., L. Selenis, Ig. J. Skirgudai, V. Slusnis, K. Sraugauskas, kun. W. Staniewicz, Pr. Stanionis, C. A. Staniuliai, B. S. Staniškiai, K. A. Štasačiai, E. Sventickas, P. Svila, A. B. Suškauskas, M. Sviderskas, J. Šepetys, S. K. Šeputai, J. Sidagis, A. A. Šileikai, St. Simoliūnas, J. Šimukėnas, V. Šlikas, V. Tamošiūnas, A. Udrys, V. Z. Urmantavičiai, S. V. Vaičiūnai, Dr. O. Vaitas, A. R. Vaitiekačiai, A. Vaitiekaitytė, P. Vaitekunas, R. A. Valatka, A. Valys, V. Valys, A. J. Valukonai, P. Vedeika, V. R. Veselkai, A. Vėlavicius, B. V. Zakarka, J. M. Vaitkunai, M. Vitkus.

7 dol. J. Bartkus, J. Kinčius, Ant. Pesys, Just. Pusdešris.

6 dol. R. P. Petrauskai, Vainonis, Pr. Zaranka.

5 dol. Myk. Abariūs, J. Andreiūnas, J. Augaitis, A. Augunas, A. L. R. K. Moterų S-ga 54 kp., kun. A. Babonas, V. Bagdonienė, Bajerčiai, J. Bogansky, V. A. Biliūnai, J. Bironas, Bo-

New Yorko vaikų grupė visą savaitę dirbo, kol pastatė "ugniagesių mašiną", panašią į tikrąją, jų bloke esančią.

gutai, Pr. Bronskis, J. Buitkus, E. Bulotienė, R. Bulota, Ad. Butavičius, S. V. Černiauskai, J. Čibirka, A. Dainius, H. Dūda, M. Erlingienė, E. Gerulaitienė, P. Gobis, K. Gričius, A. Grinius, A. Griškėlis, St. Hotra, Ivanauskas, K. Jankauskas, A. Z. Janušiai, K. Jurgutis, Kalvėnai, Karatanas, J. M. Kasevičiai, A. E. Kaspuciai, A. Kavaliauskienė, P. K. Keblinkai, K. Keblys, A. Kezenis, Ed. Kilmanas, V. Kniura, K. Kriaučiūnas, Vac. Kriaučiūnas, E. Kudzaitė, K. Kulikauskas, O. Kundrotienė, Alf. Leparskas, A. Leipus Jr., V. Lingis, Dr. Vyt. Majauskas, Marčišauskas, J. J. Maršalkovičiai, G. Mateikienė, I. Matvekas, P. P. Medonai, E. D. Mičiūnai, A. Milmantienė, J. E. Mikai, Juozas Mikaila, V. L. Mingėlai, Dr. V. Misiūlis, K. Mykolaitis, F. Motuzas, Vyt. Musteikis, Našutavičiai, O. Navasaitienė, J. Nesavas, F. Olišauskaitė, A. V. Osteikos, P. Pajanjis, Elzb. Pauzalas, J. Peleckis, V. Perminas, Alg. Pesys, Pet. Peslys, St. Piskunas ir Rutkauskienė, A. J. Pusdešriai, A. Ramonaitienė, A. G. Rudžiai, Vyt. Rugienius, A. Rugienius, J. Rinkūnas, A. Rindūnas, M. Sajonienė, T. Sakienė, SLA 200 kp., M. Salas, J. Salinis, J. Saplys, K. Saudargas, kun. K. Simaitis, E. Skiotys, V. Skrabutėnas, Z. Styga, L. D. Stoniai, M. Stonys, Zig. Sukauskas, V. Šarka, A. Šarkienė, J. O. Šeputai, J. B. Sverai, J. J. Švobai, Elzb. Tamašauskienė, Ant. Taškus, Br. Tatarūnas, V. M. Tylai, J. Uzdavinis, V. K. S. L. S. Centro Valdyba, A. Vaitėnas, A. Vaitiekus, T. Vaitkunaitė, B. Valiukėnas, A. Vaškėlis, V. Varneckas, K. Veikutis, K. Viskantienė, A. Vitkauskas, Nijolė Ward, Alg. Zaporackas, Ant. Zaporackas, E. Zaporozhetz, A. N. Ziedai, X. Y.

CLEVELAND, OHIO ALT žinios

Š. m. balandžio mėn. 19 d. visuotiniame Clevelando lietuvių organizacijų susirinkime, dalyvaujant 32 organizacijoms ir 72 atstovams, buvo išrinkta sekanči ALT Clevelando skyriaus valdyba:

A. Pautienis — 53 balsai, A. Jonaitis — 43 balsai, Pr. Razgaitis — 38, I. Bublienė — 36, V. Palūnas — 32, K. Ziedonis — 31, A. Rutkauskas — 30.

Kandidatais liko: E. Šarkauskienė — 25, Neimanaitė — 25, J. Sadauskas — 23.

4 kiti kandidatai gavo mažiau balsų. Revizijos komisija palikta ta pati: P. Balčiūnas, H. Idzėlis ir V. Rutkauskas.

Naujai išrinkta valdyba parengė pasiskirstę sekančiai: pirmininkas — Algimantas Pautienis, vicepirmininkas — Pranas Razgaitis, vicepirmininkas — Antanas Jonaitis, sekretorius — Algis Rutkauskas, išdėminkas — Viktoras Palūnas, išdo sekret. — Kazimieras Ziedonis, narys spaudai ir informacijai — Ingrida Bublienė.

Nauja valdyba nutarė atgaivinti, po 3 metų pertraukos, lietuvių dalyvavimą užsienio karų veteranų rengiamame lojalumo parade, kuris įvyks gegužės mėn. 1 d. Praeitį ALT skyrius yra laimėjęs kelias premijas šiuose paraduose.

Valdyba taip pat nutarė sušaukti Clevelando lietuvių politinių grupių pasitarimą su tikslu sudaryti komitetą ir tinkamai paminėti Lietuvos Steigiamojo seimo 50 metų sukaktį.

Lietuvos okupacijos — Tragišųjų Birželio įvykių minėjimas numatytas surengti birželio 21 d.

PIRSLYS

Viesbučio vestibulyje sėdi jauna moteriškė su penketo metų sūneliu. Kitame fotelyje sėdi jaunas, gerai išrodantis vyras ir skaito laikraštį. Staiga berniukas prieina prie to vyro ir klausia:

— Ar ponas turi žmoną?
— Ne...
— Ar ilgai ponas čia pagyvenęs?

— Gal pora savaitžių, atsakė kiek stebėdamasis jaunas vyras.
— O dėlko klausai?
Berniukas nebežino, kas atsakyti ir atsiskubė į motiną:

— Mama, ko dar turėjau paklausti?

Brighton Parkas

Pavykęs našlių balius

Chicagos Našlių, Našliukių ir Pavienių Draugiško klubo smagūs balius šeštadienį, balandžio 25 d. Hollywood salėje, geriausiai pavyko negu tikėtasi. Nors tą šeštadienio vakarą buta daug parengimų, nežiūrint to, našlių klubo nariai su svečiais pripildė Hollywood salę taip, kad ir šokėjams pritrūko vietos, nes Jungio Joniko orkestrui grojant, visi norėjo šoki. Išrodo klubas

Š. m. balandžio mėn. 19 d. visuotiniame Clevelando lietuvių organizacijų susirinkime, dalyvaujant 32 organizacijoms ir 72 atstovams, buvo išrinkta sekanči ALT Clevelando skyriaus valdyba:

A. Pautienis — 53 balsai, A. Jonaitis — 43 balsai, Pr. Razgaitis — 38, I. Bublienė — 36, V. Palūnas — 32, K. Ziedonis — 31, A. Rutkauskas — 30.

Kandidatais liko: E. Šarkauskienė — 25, Neimanaitė — 25, J. Sadauskas — 23.

4 kiti kandidatai gavo mažiau balsų. Revizijos komisija palikta ta pati: P. Balčiūnas, H. Idzėlis ir V. Rutkauskas.

Naujai išrinkta valdyba parengė pasiskirstę sekančiai: pirmininkas — Algimantas Pautienis, vicepirmininkas — Pranas Razgaitis, vicepirmininkas — Antanas Jonaitis, sekretorius — Algis Rutkauskas, išdėminkas — Viktoras Palūnas, išdo sekret. — Kazimieras Ziedonis, narys spaudai ir informacijai — Ingrida Bublienė.

Nauja valdyba nutarė atgaivinti, po 3 metų pertraukos, lietuvių dalyvavimą užsienio karų veteranų rengiamame lojalumo parade, kuris įvyks gegužės mėn. 1 d. Praeitį ALT skyrius yra laimėjęs kelias premijas šiuose paraduose.

Valdyba taip pat nutarė sušaukti Clevelando lietuvių politinių grupių pasitarimą su tikslu sudaryti komitetą ir tinkamai paminėti Lietuvos Steigiamojo seimo 50 metų sukaktį.

Lietuvos okupacijos — Tragišųjų Birželio įvykių minėjimas numatytas surengti birželio 21 d.

PIRSLYS

Viesbučio vestibulyje sėdi jauna moteriškė su penketo metų sūneliu. Kitame fotelyje sėdi jaunas, gerai išrodantis vyras ir skaito laikraštį. Staiga berniukas prieina prie to vyro ir klausia:

— Ar ponas turi žmoną?
— Ne...
— Ar ilgai ponas čia pagyvenęs?

— Gal pora savaitžių, atsakė kiek stebėdamasis jaunas vyras.
— O dėlko klausai?
Berniukas nebežino, kas atsakyti ir atsiskubė į motiną:

— Mama, ko dar turėjau paklausti?

What makes a man leave the people he knows, the home he made, even the language he speaks, to come here?

A better way to live. Where an ordinary man can do the things he thought were just for others.

Where a man can own his own home. Maybe with a back yard and a fence.

Where a man can give his children an education. A good one at that.

This is American living. And there are waiting lists, ten feet tall, of immigrant families waiting to come here.

Most of us know about the good things around here. Although sometimes we forget.

So what are we supposed to do?

Well, for one thing, we can invest in our country. Not everyone can boast that.

Invest in U.S. Savings Bonds. They help make America economically strong.

And there's nothing wrong

with a little old American pride.

For another thing, Bonds help you.

They grow at a guaranteed rate, so you'll have a nice bundle for some rainy day.

What's more, Savings Bonds are easy to buy.

You can pick them up where you work in a Payroll Savings Plan. (Someone else does the paper work.)

Or you can buy Bonds where you bank.

When a family leaves behind an old familiar way of life to start a new one, there are some reasons.

Reasons you might like to invest in.

Take stock in America

Buy U.S. Savings Bonds

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is prepared by a public agency in cooperation with the Department of the Treasury and the Advertising Council.

NAUJENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

Muziko Strolios atsiminimai

Jau galima įsigyti muziko Juozo Strolios knygą

LIETUVOS VYČIO PĖDSAKAIS.

176 puslapiai, yra fotografijų, minkšti viršeliai. Kaina \$2.00. Tai geriausioji sodrių pasiskaitymų knyga.

Knygą galima gauti Naujienų Administracijoje arba pasišunčiant Money Orderį arba čekį tokiu adresu.

NAUJENOS,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS

"NAUJENOS" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ

DAINU GAIDAS PIANUI:

1. Rinkinyje lietuviškos liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos:

1. Tegų giria šlamščia,
2. Suktinis I
3. Suktinis II
4. Kokietka
5. Padispanas
6. Vengerka
7. Klumpakojis
8. Aguonėles
9. Vakar vakarėli
10. Augin tėvas
11. Meilės valsas
12. Siuntė mane motinėle
13. Čigonai
14. Pelela
15. Noriu miego

Šis gaidų rinkinys kainuoja tik \$1.00.

Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJENOS. Jei atsiųsite čekį arba Money Orderį už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiųsti jas paštu. Čekių prašome išrašyti NAUJENOMS ir pastatyti tokiu adresu:

NAUJENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

IŠ PASIENIEČIO DIENORAŠČIO

Kai kas iš "Ostarbeiterių" gyvenimo

(Tęsinys)

Iėjus į Schröderio kabinetą radau prie stalo sėdintį italų karininką, majorą Schröderį ir pasodintas dvi jaunas 16—18 metų amžiaus rusaites, tiesiog iš gimnazijos suolo atvežtas į Vokietiją darbas.

O su rusaitėmis buvo toks reikalas: jos kažkokiu būdu pasislėpusios nuo palydovo nenuėjo drauge su visomis į stovyklą, bet paslėpusios raišes "Ost" atsidūrė italų stovykloje. Jokių šnipinėjimų jos nebuvo įtartos, bet buvo palai-kytos paprastomis prostitutėmis. Jos jau buvo numatytos "Pufmutter" viešųjų namų užveždai atiduoti. Mat netoliese nuo fabriko, Hallendorfo apylinkės, miške, aptvertame spygliuotomis vielomis stovėjo dideli namai. Jose buvo apgyvendintos prostitutės. Vokiečiai sutrumpintai tuos namus vadindavo "Puf". Ir šios istaigos "darbininkės" buvo ligo- nių kasoje užregistruotos. Ten buvo du skyriai. "Nur für Deutsche" — tik vokiečiams, ir užsieniečiams. Užsieniečių skyriuje "dirbo", radas 36 "darbininkės": olandės, prancūzės, lenkės ir pora kitų tautybių ir net viena latvaitė.

Vieną kartą atvežė iš Rumunijos apie tūkstantį rumunų į Vokietiją darbas. Šie apsilankę viešuosiuose namuose apkrėtė venerinėmis ligomis beveik visas užsieniečiams skirtas "darbininkės", "Pufmutter" liko be "darbininkių". O pareikalavimas didelis. "Pufmutter" likus be "darbininkių" keipėsi į gestapą, kreipėsi į "Arbeitsamtą" darbais aprūpinti- mo įstaigą. Tur būt, kreipėsi ir į antrąjį kariuomenės sky-

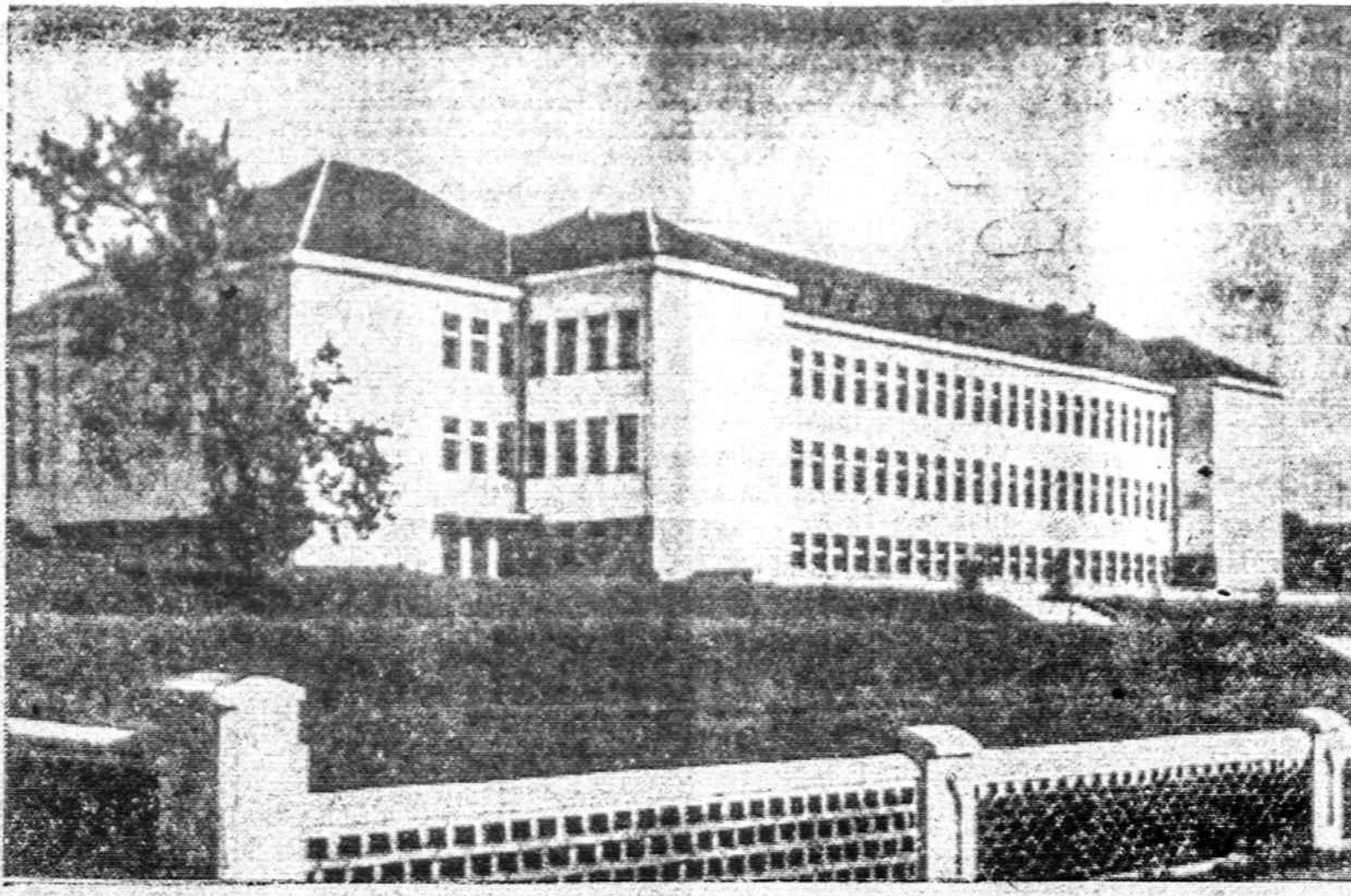
rių, prašydama savo įstaigai "darbininkių".

Taiči Schröderis ir buvo numatęs, kaip vokiečiai pas vyru- s kitas stovyklas pasiųsti jas į viešuosius namus. Rusaitės verkdamos aiškinosi, kad jos ne paleistuvės ir ne šnipinėti ten buvusios. Jos tik kitų įprašytos nuėjusios maisto parsinešiti.

Pasakius, kad jos tikrai būsi- ančios "Pufmutter" žinion pasiųstos, jos dar labiau pradėjo verkėti ir aiškintis, kad jos prostitutėmis nenorinčios būti.

Majorui Schröderiui, atrodo, tikrai jų pagailo. Atsėdęs prie mašinėlės, parašė raštelį ir mandagiai paprašė šias dvi mergaites palydėti iki vyriausio fabriko gydytojo ir paduoti jam jo raštą. Atėjus į gydytojo kabinetą jo neradome. Ten buvo tik gydytojas čekas. Padavus jam raštelį, jis paskambino vyriausiam gydytojui. Po to abi mergaites nusivedė su savim. Po trumpo laiko grįžo su mergaitėmis ir įdavė užkl- juotame voke raštą.

Majoras Schröderis, perskaitęs raštą, gerokai nusisypsojo ir vėl mandagiai paprašė jas palydėti iki jo stovyklos. Rusaitės pribaugino, kad jos dau- giau po svetimas stovyklas ne- sivalgiotų, nes jei dar kartą pagaus, būsiانčios tikrai pas "Pufmutter" pasiųstos. Mer- gaitės, užgirdusios tokį švelnų sprendimą, griebė jam rankas bučiuoti. Šis abi rankas iškėlė į viršų ir nedavė rankų bučiuoti. Mergaitės, eidamos į sto- terį, baisiai jau nuosirdžiai man dėkojo už jų išgelbėjimą. Gi iš tiesų aš jų neišgelbėjau. Pabuvau tik vertėju. Nuo šio ir į antrąjį kariuomenės sky-

Lietuvos nepriklausomybės laikais 1937 m. eilais Kėdainiuose pastatyta gimnazija

loje, ypač moterų tarpe, do- riaušiu žmogumi.

Tiesiog pereiti per stovyklą buvo nebeįmanoma. Perdaug ne- užpelnytai buvau garbinamas. Kartą net visą dieną, tarpin- kaujant gydytojui Oganovui iš jų cigarų gavau.

"OSTARBEITERIŲ" KONCERTUOSE

1944 m. vasarą "ostarbeite- rių" atžvilgiu vokiečiai ėmė ir "sudemokratiuoti". Nuėmė sto- vkyloje sargybą. Atidarė var- tus. Patys vieni pradėjo eiti į darbą ir iš jo grįžti. Sulygino maisto davinį su kitais užsie- niečiais. Susirgusius jau į tik- ras ligonines gabenė. Ruseliai ir rusikės staiga atsigaavo. Sto- vkyloje leido patiems koncer- tus rengti ir į šią stovyklą už- eiti nebuvo jokio draudimo. Daugumai nuėmė raides "ost". Liepė užsisiti mažus ženkle- lius: ukrainiečiams saulėgra- žos piešinėlius, kaukazičiams — kažkokių kalnų piešinius ar- ką panašaus. Vieną žodžių, "ostarbeiterius" pradėjo ge- riau traktuoti negu lenkus ar kitus. Į jų stovyklą pradėjo lankytis Vlasovo armijos ka- riai ir verbuoti į armiją karius. Keliolika dienų dieną užsirašė. Iš Prancūzijos ar iš kitur at- vykdavo įvairūs paskaitinin- kai, solistai, dainininkai ir net kazokų didesni ar mažesni choralai. Kai ką ir jie patys pa- rodydavo. Buvo net ir gražų chorelį įsisteigę. Į šiuos jų kon- certus visuomet ir mane gydy- tojas Oganovas pakviesdavo. Prieš vykstant į koncertą, gy- dytojas Oganovas visuomet po porą čerkučų sukombinuoda- vo. Kartais ir net baisiai nenor- riai eidavau, bet buvo labai negražu atsisakyti nuo tokio malonaus gydytojo kvietimo. Pasidariau nuolatiniu jų kon- certų lankytoju. Ir teisybė rei- kia pasakyti, rusai tikrai suge- bėdavo gražiai padainuoti ar net tautinius šokių pašokti.

Pasibaigia karas. Buve "ost- arbeiteriai" nebeįėjus grįžti į savąją tėvynę. Bijo stalininio teroro. Jiems praneša ameri- kiečių karinė vadovybė, kad pagal sutartį Jaltosje buvo so- vietų piliečiai, išskyrus pabal- tiečius, prievarta bus išvežti. Jų stovykloje buvo bausis ne- rimas. Dalis išbegiojo į kitų tautybių stovyklas. Gaudyti juos visur ir naudoti jėgą ame- rikiečiams, tur būt, nebuvo perdaug malonu. Pavedė pa- tiems rusams įkalbinti geruo- ju, kad jie nespriešintų grįžti "na rodinu" — į tėvynę. Mat, buvo žinoma, kad prievarta vežami patys save žudė, persi- piaudami rankose venas.

Tat į stovyklas be uniformų oficialių sovietinių karininkų — politrukų pradėjo lankytis civiliai apmėginti įvairūs propa- gandistai raudonarmiečių cho- rai, solistai ir pradėjo rodyti įvairius nepropagandinius fil- mus. Ir taip kasdien jų stovyk- loje iki išvežimo dienos dide- liais sunkvežimiais vyko dai- nos, kalbos ir filmų rodomai.

Intensyvi propaganda paveikė ruselius.

Praėjus trejetui savaitių pa- karo gavau iš gydytojo Oga- nov per buvusią "ostarbeiterę" Vandą Juškevičūtę, ji buvo gi- musė ir augusi Charkove, lie- tuvio ir lenkės duklė, vėliau at- bėgo iš stovyklos, iškėję už lenko ir atvažiavo į Ameriką, raštelį. Prašė būtinai jį aplan- kyti. Nuvykau. Buvusios am- bulatorijos patalpose tikras ba- lius. Stalai apkrauti įvairiais valgiais. Neturėjo net iš kaž- kur gautos degtinės. Tuoju tapau jo svečiu. Valgydino, ci- garetėmis vaišino ir prikalbino nueiti į jų salėje rengiamą kon- certą. Čia pas jį, be buvusio keleto "ostarbeiterių", daly- vavo ir buvę baltagvardiečių armijos karininkai: Kavaleri- jos karininkas, našlys Jurevas su dviem suaugusiais sūnėmis ir dukra, iškėjęs už vokie- čio Furbacho.

Buvęs kavalerijos karininkas Jurevas Vokietijoje atsirado 1918 metais, pabėgdamas nuo bolševikų. Gerokai susikup- nęs. Prieš tai buvo griežtas an- tikomunistas.

Besilankydamas į jų susir- kimus, koncertus, bežiūrėda- mas filmų bei tikėdamas į pa- sikeitusią Rusijoje padėtį, pa- sidarė jau griežtu komunistų garbintoju. Jo vienas sūnus dėl kažkokios nesveikatos nebuvo paimtas į vokiečių kariuome- nę. Antrasis sūnus, išbuvęs vi- są laiką vakarų fronte, baigian- tysis karui pabėgo iš kariuome- nės. Visa šeima turėjo Vokie- tijos pilietybę. Buvo ten ir ka- zokų karininkas, nuo 1918 m. Vokietijoje gyvenęs Kovalen- ko su sūnumi. Buvo ir dar po- ra rusų, iš senų laikų Vokietij- joje gyvenusių. Gruzinė mo- kytoja Ščedrina primygtinai kalbino grįžti ir mane. Girdi, ji turinti žinių, kad jos brolis tapęs armijoje politruku. Tai per jo protekciją ir ji pati ne- būsianti baudžiama ir mane už- stostanti. Grįžti nesutikau, bet prašiau, kad ji parašytų gri- žusi iš Rusijos laišką. Prižadė- jo. Kalbino grįžti ir Jurevas su Kovalenko. Tik gydytojas Oganovas šnabždėjo į ausį: ne- siskubinti su grįžimu. Jis pri- valas grįžti, bet aš galiu pa- laukti. Jis būdamas mano pa- dėtyje tikrai negrįžtu. Grįžęs žadėjo būtinai laišką parašyti.

Sočiai prisivalgė ir dar porą stiklelių degtinės išgėrė, ejo- me į salę filmo pažūrėti. Bu- vo parodytas su nežymia pro- paganda įdomus filmas "Vol- ga, Volga". Po trumpos per- traukės civiliais rūbais ap- rengti — sakė, raudonarmie- čiai dainavo. Trys buvę "ost- arbeiteriai" energingai daina- vo Staliną liaupsinančias ke- lias daineles. Jiems dainuojant gydytojas Oganovas prisiglau- dęs į ausį kuždėjo: "rano pta- šečka zapiela, čtoby košečka nesielia" (anksti paukštelis pra- gydai, kad tik katė nesuštų). Tuo posakiu davė suprasti, kad juos greičiausiai Stalinas su- naikins.

Po programos užlipo į sceną plačius antpečius dėvis poli- trukas. Sakė, kad daugiau jau nebūsią jokių teismų, jokių politinių žudynių. Niekas iš grįžusių nebūsią baudžiamas. Eš, net pageidaujami bei lau- kiami ir seniai iš Rusijos pasi- traukę asmenys. Ir pastarieji nebūsią baudžiami ar perse- kiojami. Laimingai gyvenisą viskuo pertekusioje tėvynėje. Sunkiau būsią greitų laikų at- statyti sugriauti miestai. Dar šalbėjo civilis aiškindamas apie pasikeitusią tvarką ir ge- rą gyvenimą.

Viena moteris užpakalyje rusiškai suriko (ši moteris tuoju pabėgo iš stovyklos ir apsigyveno baltgudžių stovyk- loje) "O kur garantija, kad jūs mus parsivežė nepasijusite į Sibiro kacetų ir ten nesunai- kinsite".

Tik strikt pirmos eilės kė- dėse sėdėjęs, buvęs didelis an- tikomunistas, baltagvardiečių kariuomenės karininkas Jure- vas. Gargaliuojančiu balsu jis suriko: "Ja Sibira nebojusia. Sibiro tože ruskaja zemlia" — Aš Sibiro nebijau. Tai irgi Ru- sijos žemė.

Tai buvo paskutinis mano apsilankymas toje stovykloje. Atsirado baimė, kad gali per- jėgą iogrūdę į sunkvežimį išve- žti. Su gydytoju Oganovu atsis- veikiname ir atsibūčiavome, ne jų bet baltgudžių stovyklos ribose.

Ir taip susižavėję šokiais, dainomis ir patikėję pasikeitu- siu Rusijoje gyvenimu iš vaziavo į Rusiją 1918 m. atsiradę Vokietijoje Jurevas su dviem sūnėmis ir dar pora šeimų, se- nai Vokietijoje gyvenusių. Ju- revo duklė Furbachienė pasi- liko Vokietijoje, bet ir ji žadėjo vėliau juos laimingai apsigy- venusius Rusijoje aplankyti.

Kai išvažiavo, taip ir pra- puolė: nei Ščedrina, nei Oga- novas su Jurevu jokio laiško neparašė. O juk nuoširdžiai žadėjo, ypač tas mielas gydy- tojas Oganovas.

Po penkių metų, t. y. 1950 m. kovo mėn. Immendorfo sto- tyje atsitiktinai sutikau Jurevo dukterį Furbachienę. Paklau- siau apie tėvo ir brolių likimą. Trumpai: "Tėvas po pusės me- tų mirė Sibire; broliai Sibiro kacetė dar gyvi. Toji prakeik- ta propaganda suėdė tėvą, bro- lius ir gerus kaimynus."

Džiaugėsi vyro pagerėjusia sveikata. Jos vyras fronte bu- vo sunkiai sužalotas. Man ji patarė nei nepagalvoti apie kokį nors grįžimą.

O kiek tūkstančių sužavėtų filmais, solistais, choralais, tau- tiniais šokiais bei kalbomis apie pasikeitusį Rusijos gyve-

nimą "Leningrad" laivu iš- vyko iš Prancūzijos. Ir visi at- sidūrė Sibire. Atrodo, kad ir mūsų filmai, solistai, tautiniai šokiai ir įvairi propagandinė literatūra pradėjo kai kuriuos žavėti. Aišku, iš viskuo perte- kusios Amerikos retas grįš į rusų okupuotą Lietuvą. Bel. dezorganizacija, bėrnius, ne- susipratimus, susiskaldymą jau pasėjo ir, reikia manyti, dar labiau gilins.

B
Be sure
to drown
all fires.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
Apie senus laikus,
Kai ativarai ir laimės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar kryžtaimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemčiūgų mūsų mažie- siams bei jaunimui:

1. Antanas Baranuskas, ANYKŠČIŲ ŠILELIS. Didelio formato, spaus- dinta stambiomis raidėmis, dail. P. Lapės gausiai iliustruota. Puikus lei- dynys, kietais viršeliais, spalvotu apdangalu, kainuoja 5 dol.
2. Jonas Minelga, LABAS RYTAS VOVERE. Didelio formato, drobės viršeliais. V. Veselkos iliustruota, 88 psl., 2,50 dol.
3. Janina Narūnė, JAUNIEJI DAIGELIAI. Eilėraščių vaikams. Gausiai iliustruota žavimais nuotraukomis, piešiniais ir ornamentais. 56 psl., kainuoja 2,00 dol.
4. Stasė Vanagaitė - Petersonienė, LAUMĖ DAUMĖ. 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingas laumes Tėvų Žemėje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kainą 5 dol.
5. Leonardas Žitkevičius, SAULUTĖ DEBESĖLIUOS. Eilėraščių vai- kams. Dail. J. Pilipausko iliustruota, 64 psl., kainą 1,50 dol.
6. Antanas Vaičiulaitis, GLUOSNIŲ DAINA. Padavimai, parašyti puik- iu stiliumi. Tinka jauniems ir suaugusiems. 127 psl., kainą 2,50 dol.
7. Jurgis Jankus, PIRMAISIS RŪPESTIS. 14 novelių jaunimui ir suau- gusiems. 213 psl., kainą 2 dol.

Nedaug kas žino, kad didysis Aukštųjų krašto ganytojas vysk. A. Ba- ranuskas parašė Anykščių šilėlių, prodyti nutautėjusiai šviesumenei lie- tuvių kalbos lankstumą poezijoje... Pamatykite ir šiandien, kad tai jam pavyko. Apžiūrėkite, ar šių laikų mūsų jaunieji nepervertina TV ekrane nušifautos svetimos kalbos, savosios nenaudai. Visi čia paminti po- etai ir rašytojai savo kūriniais toli pralenkia pigių išsireikšimų kasdieninius artistus, sukurdami žodžių žaisme sąmoningus ir labai prasmingus vaizdus bei nuotaikas sielos gelmėse, liekančius visą amžių.

N A U J I E N O S,

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

Raginkite savo apylinkę augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmą, jie padeda jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mė- nesio pirmos.

6%
5%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000. OR MORE,
2 YEAR MATURITY

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėliai
Apdrausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

KNYGA - GERIAUSIA DOVANA

1. Dr. K. Grinys, ATSIMINIMAI IR MINTYS II t., 336 psl.	\$5.00
2. Juozas Liudžius, RAŠTAI, 246 psl.	\$3.00
3. M. Žosėnko, SATYRINĖS NOVELĖS, 199 psl.	\$2.00
4. Liudas Mikšys, IŠ ISTORIJOJŲ UKANŲ ATEINA LIETUVA, 699 psl.	\$12.00
5. Juozas Kapacinskis, ŠIAUBINGOS DIENOS, 376 psl.	\$4.00
6. J. Augustaitis, ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA, 154 psl.	\$1.50
7. Prof. V. Biržiška, SENUJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTO- RIA, du tomai, 207 ir 225 psl.	\$2.00 ir \$3.00
8. Marius Katiliškis, ŠVENTADIENIS UŽ MIESTO, 356 psl.	\$5.00
9. St. Kairys, LIETUVA BUDO, 416 psl.	\$2.00
10. Vi. Mingėla, KUN. ANTANAS MILUKAS, Jo gyvenimas ir darbai.	\$6.00
11. Adomas P. Jase, BŪK PALAIMINTASI	\$3.00
12. Dr. Antanas J. Gussen, DAINYBOS, 158 psl., minkštais viršeliais \$2.00, kietais \$4.00	\$4.00
13. Juozas Švaistas, PETRAS ŠIRVOKAS, 228 psl.	\$2.00
14. Henrikas Radauskas, EILĖRAŠČIAI, 239 psl.	\$5.00
15. Mikas Petrauskas, EGLĖ ŽALČIŲ KARALIENE.	\$5.00
16. C. R. Jurgėla, HISTORY OF THE LITHUANIAN NATION.	\$10.00
17. Petronėle Orinaitė, KA LAUMES LEME, 236 psl.	\$3.00
18. Kipras Bielinis, TERORO IR VERGIJOS IMPERJA, 310 psl.	\$1.00
19. Dr. J. B. Končius, VYTAUTAS THE GREAT, 211 psl. angliškai.	\$4.00
20. Pranas Ališas, MARTYNAS JANKUS, biografinė, 294 psl.	\$4.00
21. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, lyrika, 152 psl.	\$2.50
22. V. D. Sruogienė, LIETUVOS ISTORIJA, 416 psl.	\$6.00

Šitas knygas galite įsigyti "Naujienų" ofise arba gauti paštu, atsiuntę nurodytas sumas čekiu arba money orderiu, šiuo adresu:

"NAUJIEŅOS"

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-600

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
in Chicago \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per 3 months. In other USA localities \$18.00 per year, \$10.00 per six months, \$5.00 per three months; Canada \$20.00 per year; other countries \$21.00 per year.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicago ir priemiestiuose	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00
Kitose JAV vietose:	
metams	\$18.00
pusei metų	\$10.00
trims mėnesiams	\$6.00
vienam mėnesiui	\$2.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Č. GEDGAUDAS

APIE KANSAS CITY

Išsiplėtęs Missouri ir Kansas upių santakoje, tas didžiulis miestas savotiškas keliais atžvilgiais. Išskiriantis jį iš kitų JAV mūrų bei asfalto telkinių. Kansas valstybės žaliuojančiuose laukuose, dar miesto neprižiūri, matote nekaldienį vaizdą: karvutes, kaitros metu einančias paimiti dušą.

Irigacijos purkštuvai, ištieti ant ratų išilgai visą lauką, svedžia šimto pėdų vandens srautus. Gudrios raguotės tuo pasinaudamos dažnai nueina pastoviniuoti dirbtinio lietaus ruožus.

mas. Būdingiausias to pavyzdys — tai 1929 m. Kaip žinia, tų metų rudenį New Yorko biržoje įvyko tikras krachas. Akcijos katastrofiškai nusmuko, jų vertė kėlėsi ar net keliolika kartų sumažėjo. "Popieriniai milijonieriai" (asmenys, kurie tūkstančius ir tūkstančius dolerių buvo investavę į akcijas) po vadinamojo "Juodojo ketvirtadienio" (didžiausio biržos susmukimo) liko beturčiai, viską praradę.

Bet nejaugi ir dabar gali pasikartoti tai, kas įvyko 1929 metais?

1929 m. biržos krachas, kaip manoma, būtų buvęs išvengtas, jeigu nebūtų pasireikusi gaivališka panika bei pati birža būtų buvusi tinkamiausia sutvarkyta. Nuo to laiko daug kas pasikeitė: birža yra tvarkingiau operuojama ir spekuliantai nebegali taip laisvai veikti, kaip jie veikė anais laikais. Tad nors ir primenami 1929 metai, tačiau nemanoma, kad dabar gali atsitikti tai, kas atsitiko tais metais. Bet neginčijamas faktas vis dėlto yra tas, kad ir dabar birža pusėtinai šlubuoja.

Kaip 1929 m. biržos susmukimas buvo tik bendro krašto ūkio vis didėjančio smukimo pasekmė, taip ir dabar biržoje vykstantis smukimas yra krašto ūkio negalavimo pasekmė. O tas negalavimas pasireiškia produkcijos sumažėjimu, nedarbo padidėjimu ir vis dar nesulaukoma infliacija.

Ir koks sutapimas: 1929 m. prezidentas Hooveris ramino gyventojus savo pagarsėjusia "už kampo gero", dabar Nixonas ramina gyventojus, jog su Amerikos ekonomija viskas yra tvarkoje. Girdi, vykdomos priemonės infliacijai sulaukyti jau pradeda veikti, o po mėnesio ar kito ir produkcija atsigrębs. Jis rengiasi per televiziją ir kalbą pasakyti bei nuraminti gyventojus.

Tuo tarpu ekonomistų (ir tai pačių žymiausių), bankininkų ir visokių finansininkų nuomonės labai skiriasi. Vieni mano, jog netrukus prasidės posūkis į gerąją pusę, o kiti yra tos nuomonės, jog apie tokį posūkį dar per anksti kalbėti. Pavyzdžiui, prieš kelias dienas du didžiausi New Yorko bankai (Chase ir Morgan) paskelbė savo rūšies pranašavimus, susijusius su Amerikos ekonomija. Tie pranašavimai griežčiausiai skiriasi. Chase bankas yra tos nuomonės, jog Amerikos ekonomija dar per kelis mėnesius šlubuos ir įvyks penktasis ekonominis atoslūgis po antrojo pasaulinio karo. Morgan banko pranašavimas yra optimistiškas: trumpoje ateityje reikalingas pagerėjimas ir Amerikos ekonomija vėl suklestėsianti.

Kuris tų pranašavimų pasirodys teisingas, paaiškės tik ateityje. O tuo tarpu New Yorko biržos "čiaudėjimas" kelia nerimą ne tik Amerikoje, bet ir Europoje, ir visame laisvajame pasaulyje.

paprastai įdomi: per šimtą metų sutrauktai pakartoja kultūrinę ir ekonominę evoliuciją, vykusią Ukrainoje per pusantą tūkstantio metų.

Palyginus su tuo, kas buvo Europoje, gamtos naikinimo technika padarė stebėtiną pažangą: dar tik 1815-21 metais baltasis žmogus, ginkluotas šautuvu ir kilpomis, įsikūrė Kansaso paupiais. Tai pirmoji "civilizavimo" stadija, pasireiškusi kailių prekyba ir beatodairišku bebrų, kiaunių ir kitų vertingų gyvūnų naikinimu. Paskutinis buivolų nušaukimas jau 1823 metais. Paslaicių miškai visur iškertami. Automatiškai susilaukiama pakeistos gamtos atsako: 1844 m. miestas pergyvena pirmutinį didžiulį potvynį, o 1849 m. visoje valstybėje siaučia cholera. Bebrų netekus, prerijos ekologija drastiškai pakinta: išdžiūsta šimtai tūkstančių vandens dirbtinių rezervuarų, išlikusių paukščių debesis. Neteke savo natūralių priešių, skėriai padaugėja astronomine proporcija ir pakartotinai užlieja keleto valstybių plotą.

Negailestingai ir neišvengiamai istorijos raidoje ateina sekantis etapas: sėsliai išnaikina pirmąsias klajoklius, 1863 metais visa Kansas valstybė jau "apvalyta" nuo indėnų... Kreipiamasi tad skubiai Europos propagandos brošiūromis, kviečiant ūkininkus iš Skandinavijos, Rytprūsių, Rusijos ir Čekijos, kad sudarytų stiprų žemdirbių sluoksnį nepaliestoje prerijoje. Menonitų emigrantai iš Ukrainos atsiveža kviečių auginimą, kuri prisitaiko ir išbujoja naujame pasaulyje. Darbštūs artojai, tarp kurių nemažai lietuvių ir Rytprūsių jaunuolių, pabėgusių nuo prispaudos, sudaro derlingos žemės suklestėjimo pagrindą.

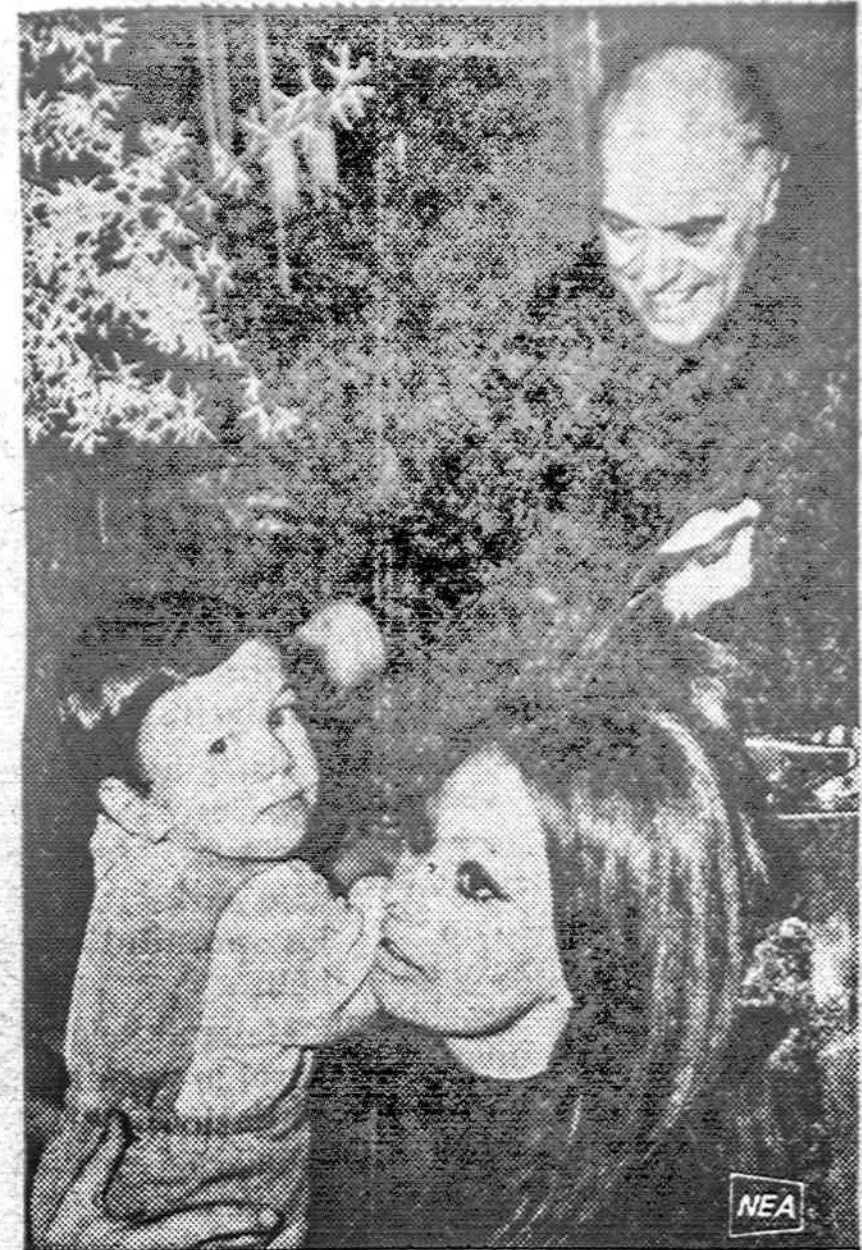
1900 metais kolonizacija jau užbaigta. Prasideda mėsos ir grūdų milžiniška produkcija ir krašto industrializacija. Kansas miestas išauga į didžiausią vakarų centrą su 150,000 gyv. Išlūpi ir lūpas kursuoja išdidus anekdotas:

— Ar matėte Kansas City?
— Taip, tačiau prieš dvi savaites.

— O tai niekis! Turėtumėt jį pamatyti šandien!

Tolimesnis krašto vystymasis žengia lygiagrečiai su viso pasaulio ekonomine raida ir todėl nebecharakteringas. Tačiau po 70 metų miestas vis tebėra skirtingas nuo "Amerikos" šablono, kokį sutinkame taip ryškiai, pavyzdžiui, Čikagoje. Išpuodingas rotušės pastatas, bene gražiausias visame kontinente, savo svečių salėje iškaltu sakinu susumuoja čia buvusių įsitikinimų:

"Miestai tampa dideli ne jų paprastai įdomi: per šimtą metų sutrauktai pakartoja kultūrinę ir ekonominę evoliuciją, vykusią Ukrainoje per pusantą tūkstantio metų."

Garsi italų aktorė Sophia Loren su savo vyru Carlo Ponti ir 2 metų sūnum Carlo Jr. Tai viena turtingiausių Italijos šeimų. Žmona uždirba pinigų vaidindama filmuose, o vyras planingai juos investuoja žemės ūkyje, įmonėse ir vertybių popieriuose.

New Yorko biržos "čiaudėjimo" pasekmės

Yra toks posakis, kuris teigia, kad New Yorko biržos "čiaudėjimas" tiesiog sukrečia visas kitas biržas. Pirmoje vietoje, žinoma, sukrečia Europos biržas, kurios yra labai jautrios tam kas vyksta New Yorke, kuris yra laikomas savo rūšies laisvojo pasaulio centru.

New Yorko biržos labai smarkus "čiaudėjimas" prasiėjo jau prieš geroką laiką. Pradžioje atrodė, jog ta "finansinė sloga" netrukus praeis. Tačiau tas optimizmas dingo, kai milžiniškos bendrovės (vyrausiai plieno ir automobilių) pradėjo skelbti savo uždarius už pirmuosius šių metų tris mėnesius. Jie nelabai džiuginantys: palyginus su praėjusių metų pirmaisiais trimis mėnesiais, tie uždariai yra maždaug trimis dešimtimis nuosimčių mažesni.

Savaime suprantama, jog tai turėjo dar labiau paveikti biržą, kur yra perkamos ir parduodamos įvairių bendrovių akcijos bei kitokios vertybės. Bendrovių akcijų vertė paprastai priklauso nuo to, kaip tos bendrovės verčiasi, kiek jos uždirba ir kaip tvirtos jos yra finansiskai.

Jau kuris laikas buvo jaučiamas atoslūgis pramonėje. Automobilių gamyba laipsniškai mažėjo. Tai rodė automobilių bendrovių pranešimai. Plieno pramonėje buvo pastebėtas mažesnis sulėtėjimas, bet sulėtėjimas vis dėlto buvo jaučiamas.

Visa tai veikė biržą. Kėlė savotišką nervingumą. Įvairių bendrovių akcijų vertė ėmė kristi. Keliais atvejais buvo bandoma tą kritimą sulaukyti. Nepavyko. O kai bendrovės paskelbė šių metų trijų mėnesių pusėtinai "suštraukusius" uždarius, tai biržoje įvyko savotiška panika: akcijų vertės kritimas žymiai padidėjo. Kai kurių akcijų vertė šiandien yra per pusę mažesnė, negu ji buvo prieš metus laiko.

Taip atsitiko New Yorko biržoje. Jos "čiaudėjimas" tuoj sukretė ir Europos biržas. Vėliausios žinios skelbia, kad Londono, Čiuricho, Paryžiaus, Amsterdamo, Milano ir Frankfurto biržose smarkiai nusmuko akcijų vertė. Ryšium su tuo pradėta nagrinėti priežastys, kurios privedė prie akcijų smukimo.

Bendrai imant, birža yra savo rūšies krašto ūkio barometras. Kai krašto ūkis ima šlubuoti, jo produkcija pradeda mažėti bei atsiranda kitokių negalavimų, tai ir biržoje pasireiškia nervingumas, įtampa ir nepasitikejimas.

VLADAS CIVINSKAS

Knyga apie prarastą praeitį

KRITIŠKOS PASTABOS APIE M. MEŠKAUSKIENĖS NESUPRASTUS TOLIUS

3

"Vieną žiemos rytą, tik peržengę gimnazijos slenkstį, sužinojom, kad... naktį pas visus mūsų visuomenininkų organizacijos narius buvo padarytos kratos, visi jie areštuoti ir sugrūsti į žvalgybos daboklę. Tą pačią dieną juos perkėlė į Marijampolės kalėjimą."

"Sukruto visuomenė, įsikišo mūsų mokytojai, pasipylė protestai, ir to dėka, nesant jokios kaltinamosios medžiagos, po dviejų savaitių mūsų berniukai ir mergaitės buvo paleisti."

"Šis areštas mane labai sujaudino, tuo labiau, kad buvo areštuota... Laima Matulaitytė. Gal jai ten valgti neduoda, gal ją muša? Juk taip dar neseniai... Laimutė buvo smarkiai sumušta, ir iki šiol ją kankino skausmai viduriuose". (153 - 154 psl.).

Ir t. t. ir t. t.

Kaip matome, Meškauskienė nėra atsiminimų rašytoja. Ji juos kuria. Kokia jos atmintis bebūtų gera, kokiais dokumentais šaltiniais ji besinaudoja, visos smulkmenos apie berniukų sutrauktus antakius, niūrius žvilgsnius, apie tylą ir nutilusį vėją

yra autorės vaizduotės padarinys. Taip pat vaizduotės padarinys ir scena kapuose, aprašant darbininką J. Janušausko laidotuves, lygiai kaip ir susijaudinimas dėl draugės Laimutės Matulaitytės galimo nepaaiminimo kalėjime. Bet iš esmės tatau visai nesvarbu, tuo labiau, kad visi atsiminimai, kas juos berašytų, daugiau ar mažiau yra beletristika. Kur kas įdomiau, kad visos šios scenos yra atkurtos dabar, atsiminimus berašant, ir todėl autorės jautrumą galima vertinti visai kitokioje šviesoje.

Visi šitie marksistai visuomenininkai, visi marksistai komunistai, dėl kurių smulkų bėdelių čia mums verkslėna Meškauskienė, po keliolikos metų Lietuvoje sukūrė tokį pragarą, tiek tūkstančių brolių ir seserų suvertė į masines duobes ar išsiuntė į baisųjį Sibirą, kad prieš jų nusikaltimus nublunka visi praeities šešėliai, o visi jų jaunystės nemalonumai netinka nei vaikų pasakoms.

Toki vaizdai, kaip visuomenės ir mokytojų protestai dėl keliolikos moksleivių areštų (153 psl.), ar mokytojų drąsa sulaukyti areštams atvykusią policiją ir neleisti jai atlikti pareigų, parodo visišką autorės neapdairumą. Kas Lietuvoje šią knygą beskaitytų, netgi ir jaunimas, kuris tik iš pasakojimų yra girdejęs apie anuos gerus laikus, negalės atsisitebėti tokiais aukštinėmis laisvėmis krašte, kur policijos pasirodymas sukelia pasipiktinimą, bet ne išgastą, kur visuomenė ir mokytojai nebijo

užtarti areštuojamus mokinius, kur mokytojas išdrįsa pasakyti atvykusiai areštams policijai pamokinantį pamokslą ir sugrąžinti nuo gimnazijos durų. Socialistinėje darbininkų ir valstiečių tėvynėje toki dalykai yra negirdėti, ir jei pasakų bobutė būtų ne sena komunistė Meškauskienė, kažin ar šia pasaka kas ten patikėtų.

Nes šioje socialistinėje tėvynėje žmonės atsargūs ir "moka gerbti ir mylėti" savo miliciją ir saugumą. Dar taip neseniai žmona nedrįsdavo pasiteirauti milicijoje, jei vyras dingdavo pakeliiu iš tarnybos, o jei kokiu stebuklu patirdavo, kad jis po tardymų ramiai pasimiręs, nebuvo drąsos net paklausti, po kuria velėna jis paklįstas. Taip, gera, kai apie nepriklausomybės laikus pasakoja sena komunistė Meškauskienė. Lengviau patikėti.

4.

Arba vėl — Marijampolės Realinė gimnazija.

Mikajina Meškauskienė apie šią nuostabią, bet tik taip trumpai gyvavusią mokyklą ištaiga pasakoja su neslepia pasigėrėjimu ir susižavėjimu. Ji prisimena šioje gimnazijoje praleistus kelerius metus, santykius su mokytojais, kunigais ir draugais moksleiviais, o taip pat jaunimo organizacijų veiklą, susirinkimus, diskusijas visais pasaulėžiūriniais klausimais, konfrontacijas su kitų mokslo įstaigų atėitinkais, susidūrimus su policija, saugumu, ir t. t. Pasakoja vaizdžiai, įdomiai ir,

išskyrus kelias smulkmenas, teisingai. Bet ir čia jai pritrūksta gero bolševikinio propagandisto apdairumo. Bepasakodama apie gimnazijos mokytojų ir mokinių santykius su ano meto valdžia ir policija ir beaiškindama gimnazijos uždarymo priežastis, ji ir neapsižiūrėjo, jog iš tikrųjų šios knygos puslapiuose sudoroti ne ano meto ponai, bet šiandieninė komunistų valdžia, kuri ir dabar dar tokiuose giliuose viduramžiuose, jog iki ano meto krikdėmy tolerancijos ir pakantrumo jai tebėra neįmanomai toli.

Marijampolės Realinė gimnazija buvo savotiškas unikumas ano meto gyvenimo sąlygose. Pasibaigus pirmajam pasauliniam karui, 1919 m. grupė marijampoliečių inteligentų, jų tarpe adv. Andrius Bulota ir Jonas Valaitis, Albinas Iešmantas, siekdami atsverti krikščionių demokratų, arba tikriau — kunigų, kaip tuomet buvo mėgiama sakyti — itaką Marijampolės mokyklose, įsteigė privačią gimnaziją, pavadintą Realinės gimnazijos vardu, ir įkurdino dideliuose žydo Bialoblockio namuose Kauno gatvėje, kuri visais atžvilgiais buvo priešingybė kitoje gatvės pusėje veikusiai katalikiškai "Žiburio" gimnazijai, vėliau suvalstybtintai ir pavadintai Valstybinės Rygiškių Jono Gimnazijos vardu.

Abi gimnazijos veikė pagal švietimo Ministerijos programą, tik nuotaikos buvo skirtingos. "Žiburio" gimnaziją kontro-

liavo ir tvarkė kunigai, turėję didelę įtaką ir vėlesnėje Rygiškių Jono Gimnazijoje, mokiniai buvo mokomi ir auklėjami religinėje dvasioje, pamokos buvo pradamos ir baigiamos maldomis. Pamaldų lankymas bažnyčioje privalomas.

Realinėje gimnazijoje buvo liberališkesnės nuotaikos. Čia buvo visai nesvarbu, ar būsimasis inteligentas bus ar nebus geras katalikas, kur kas svarbiau, kad jis būtų geras, šviesus ir pasaulėžiūriškai apsisprendęs žmogus. Visi mokytojai buvo rimti, išsimokslinę ir gerai pasirodę savo specialybei, mokyje į savo auklėtinius žiūrėti, kaip į jaunesnius draugus, ir mažiau krepia dėmesio į išorinę discipliną. Mokytojų tarybos posėdžiuose dalyvaudavo ir mokinių atstovai. Gimnazija turėjo savo teatrą, buvo organizuojamos paskaitos ir diskusijos įvairiais klausimais, kuriose neretai įvykdavo aštrių susikirtimų su ateitininkų atstovais iš kaimyninės Valstybinės Rygiškių Jono gimnazijos ar mokytojų seminarijos.

(Bus daugiau)

Skaitykite ir platinkite
Dienraštį
"NAUJIENAS"
Jos visad rašo
TFISYBE

DR. ANNA BALIŲNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonai: PROspect 8-1229
Rėdiz. telefonai: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.
Ligonius priima tik susitarus.

Rez. tel. 239-4683
DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building), Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 374-8012

DR. S. BIEŽIS
Telefonai: PROspect 8-1717
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-9
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį ir sekmadienį uždaryta.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-5849
Rėdiz. 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo 1-4 ir 7-9
antradienį, penktadienį, nuo 1-5, treči-
adienį, sekmadienį, uždaryta.

Dr. Ant. Rudoko kabineta perėmė
optometristas
DR. EDMUND E. CIARA
2709 W. 51st STREET
Tel. GR 6-2400
Val. pagal susitarimą. Pirm., ketv.,
antr., 7-9, antradienį, penkt., 10-4, ir
sekmadienį, 10-2 val.

Rez. GI 8-0873
DR. W. M. EISIN - EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popietį ir 6-8 val.
Treč. ir sekmadienį uždaryta.
Ofiso telefonai: PORTsmouth 7-6000
Rėdiz. telefonai: GARDen 3-7278

Ofiso telefonai: PR 8-7773; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIŲNAS
CHIRURGAS
Pirmą tik susitarus.
Valandos: pirmadienį, ketvirtadienį, 5-8,
antradienį, 2-4.

DR. ED. MARKUNAS
LIETUVIS OPTOMETRISTAS
4018 N. Lincoln Avenue
Chicago, Ill. 60618 Tel. 525-0952
Ofiso telefonai: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidencijos: PR 6-9801.

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2434 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, ketvirtadienį, nuo
2 iki 8 v. p. p.; antradienį, ketvirtadienį,
nuo 9 iki 11 ir nuo 4 iki 8, o sekmadienį,
nuo 9 iki 12 val.
Trečiadienį uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS
OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PULSŲ IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
OFISAS 2454 WEST 71st ST.
Val. antradienį, nuo 2-5 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 6-8 vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisai 2750 West 71st St.
Tel. 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį,
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.

Rez. tel. WA 5-3099
DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel. PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm., antradienį, trečiadienį,
penktadienį, 2-4 ir 6-8 val. vak. Seksmadieniais
2-4 val. po pietų ir kitu laiku pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMlock 4-2123
Rėdiz. telefonai: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telefonu HE 4-2123
jei neatsiliepia, tai telefonai GI 8-6195

KINŲ RELIGIJOS MOKA PRISTATAKYTI

The New World balandžio 24 d. nr. turi idomų NC News Service straipsnį apie įvairių religijų šių dienų Kinijoje mokėjimą gyventi ir sugyventi.
Religijos raudonojoje Kinijoje yra toleruojamos, tačiau ne su visomis jomis elgiamasi vienodai.

Labai aiškus skirtumas daromas tarp vietinių religijų — Konfucionizmo, Taoizmo ir Budizmo — ir tarp tariamų importuotųjų — Islamo ir Katalikizmo.
Komunistinės Kinijos lyderiai, kuriems jų šeimų gyvenime yra įskiepytas Konfucionizmas, Taoizmas ar Budizmas, aišku, prieš jas reaguoja kitaip negu prieš krikščionybę.

Ryškiausias pavyzdys yra faktas, su kokių rūpestingumu Pekino valdžia stengiasi atstatyti visoje Kinijoje šventoves ir pagodas.

Tos trys religijos — Budizmas, Taoizmas ir Konfucionizmas padarė milžinišką įtaką Kinijos istorijai ir filosofijai, nors pavadinimas "religija" šiuo atveju nelabai derinasi.

Konfucionizmas (Kong Fu-zi, Vakaruose praminto Konfucijum, filosofija) tik devyniolik-

tame šimtmetyje buvo klaidingai pavadinta religija. Faktiškai tai yra moralų kodas ir politinis idealas apsviestajai klasei.

Nors pagrįste agnostiškas ir racionalus, Konfucionizmas tačiau turi visus religinius atributus ir daug prisideda prie sintezės, kurią galima pavadinti "populiaria religija".

Konfucionizmas visiškai nėra priešingas nei Budizmui, nei Taoizmui. Kas liečia Budizmą ir Taoizmą, per ilgus šimtmečius tarp jų vestoji kova rezultate padarė tai, kad iš jų išsivystė populiarinė religija, kuri iš abiejų daug ko skolinosi, bet išliko ne nuo vienos nepriklausoma.

Kiniečių religinis gyvenimas yra daug kuo skirtingas nuo Vakarų. Kai Budizmas, pradžioje krikščionys eros iš Indijos pasiekęs Kiniją, čia prasiplatino, ji nepadarė tokių pasekmių, kokias padarė Krikščionybės atsidarimas Vakaruose. Jis visiškai nepaveikė kinų civilizacijos pagrindinių charakteristikų, bet vis dėlto vaisingai prisidėjo prie jos mitymų.

Kinija mažai tejaute kovų tarp dvasinės ir laikinosios (pasauletinės) jėgų. Kiniečiams visuomenės santvarka yra moralinė santvarka, kuri yra propaguojama iš centro (imperatorius, Dangaus Sūnus, buvo visų žmonių reikalų ir socialinės santvarkos tvarkytojas) iki mažiausių socialinių bendrumų.

Bet kas bet kada bandė kęstis prieš arba atakuoti valstybės moralinę santvarką, buvo negailestingai sutriuškintas. Bet kurie sutiko būti integruoti į tą santvarką, visi buvo toleruojami. Dėlto buvo galima matyti Kinijos valdinius lankant Konfucijū ritualą, o privačiai praktikuojant Taoizmą.

Taoizmo religija tebėra labai veikli žmonių tarpe. Minios žmonių plūsta lankyti Taoistų šventąjį Houa-shan kalną, o labiausiai švento Aštuonių Nemirtingųjų šventovę. Didžiulis dubenis aukoms mesti čia su kaupu pripildomas banknotais.

Konfucionizmas nors tikrai religija nevardinamas, tačiau jo šventovės taip pat apšviesti lankomos. Begalinės minios lankosi Ou Fu vietovėje, per 9 mylias nuo Shantung, kur Konfucijus gimė. Šio Kinų civilizacijos centro saugotojai iš gentkartės į gentkartę buvo Konfucijaus giminių palikuonys.

Budizmas yra importuota religija, tačiau tiek asimiliavosi ir yra svarbi šiandien nemažiau kaip senovėje. Nepaisant, kad budistai suvaidino žymų vaidmenį Čiangkaišo valdžiai nuvertinti ir turi aukštą pareigų net dabartinėje valdžioje, tačiau jie turėjo sunkumų iš valdžiai patenusių komunistų pusės. Šiandien Budizmas Kinijoje pergyvena savo atgimimą. Jiems suteikta tikėjimo ir religinio auklėjimo laisvė, taip pat teisė turėti monastines (vienuolynų) nuosavybę, su sąlyga, kad savo žemę turi apdirbti patys vienuoliai, o ne per padėjimus samdinius.

Nors yra pasiekta tam tikra koegzistencija tarp tradicinių Kinijos religijų ir valstybės, tačiau ta koegzistencija ne visuomet yra taikinga ir atrodo greitai esanti tik laikina. J. Pr.

Sapnas išsipildė...

John Boyd ir jo žmona ilgai svajojo — sapnavo įsigyti raudoną kadilaką ir pagaliau, susitaupę atsargos, praeitą pirmadienį nuvažiavo pas Cadillac agentą ir savo 1967 metų chevroletą iškeitė į skaisčiai raudoną 1968 metų kadilaką. Betruko nuo senojo chevroleto perkelti kadilakai miesto "stikeri". Boyd nuvažiavo iki artimiausios pinigų keitimo kontoros ir vos pradėjo pildyti stikeriui reikalingą blanką, kai jį dū negrai atstulė prieš Boydą revoliuorių surinko kasininkei, esą jei tuojau neatidu-

si visus pinigus, nušausim šį žmogų. Kasininkas išsigando krito prie žemės ir banditai Boydą nušovė išėjo.

EUROPA PRIEŠ 25,000 METŲ

Sovietų archeologai, bekinėdami Vladimirio priemiesčiuose prie Sungiro upelio (apie 200 kilometrų atstumu nuo Maskvos) rado sensacingą archeologinę retenybę, būtent keturių metrų gilumoje atkasė kapą, kur buvo palaidoti du vaikai apie 8-9 ir 12-13 metų amžiaus. Nustatyta, kad kapas yra 25,000 metų senumo. Visas kapas buvo gausiai užpildytas raudona ochra ir vaikų griaučiai bei dalys jų apdarų ir papuošalų puikiai išlikę.

Papuošalų rasta iš mamuto (anais laikais siaurus gyvenusių didžiulių dramblių) kaulo. Kol kas nustatyta tiek, kad žmonės Europoje prieš 25,000 metų rengėsi panašiai, kaip šiandien rengiasi eskimai Arktikoje.

VOKIETIJOJ APKLAUSIAM 21 MILIJONAS KATALIKŲ

BONA (dpa). — Katalikų bažnyčia Vokietijoje pirmą kartą savo istorijoje pradeda visų katalikų, vyresnių kaip 16 metų

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

— Krakiškių Draugiško Klubas susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 3 d., Club Maplewood svetainėje, 4256 So. Maplewood Ave. 2 val. po pietų. Nariai prašomi susirinkti, nes yra svarbių reikalų aptarti.
Eugenija Strungys, nut. rašt.

— Ervilko Draugiško Klubas rengia linksma šokių vakarą seštadienį, gegužės 2 dieną Vengeliauskiens svetainėje, 4500 So. Talman Ave. Šokiams gros Antano Valiūno orkestras. Bus įvairių gėrimų ir užkandžių ir gražių dovanų. Pradžią 7 val. vak. Kviečia visus svečius atsilankyti.
Valdyba ir Komisija

— Lietuvos Moterų Draugijos "Apšvieta" pirmas pavasarinis piknikas įvyks sekmadienį, gegužės 3 d., Bruzgulienės sode, 8274 So. Kean Avenue, Willow Springs, Ill. Pradžią 12 val. dieną. Visuomenė kviečiama atsilankyti į šį pirmą pavasarinį parengimą, kur galėsite gražiai praleisti dienele tyram ore. Seiminkės pagamins skanų valgių, bus gardžių gėrimų. Atsilankiusieji paremsite Apšvieta draugiją, nes pelnas bus labdarės reikalams. Taip pat bus ir gera muzika, galėsite pasiskoti. Kviečia
Komisija ir Valdyba

— Tamos Lietuvos Klubas rengia Motinos Dienos minėjimą gegužės 2 d., East Point Civic klubo saleje. Pietūs bus 12 val. be mokesčio visiems namams ir namams. Kviečiami ir svečiai atsilankyti, maloniai praleisti laiką su tampašiais. Bus dovanos, šokiai, atsisveikinimo šaltinis ir kitokie pajainimai. Kviečia
Komisija ir Valdyba

— Uptės Draugiško Klubas eilinis susirinkimas įvyks penktadienį, gegužės 1 dieną 8:00 val. vak. Vengeliauskiens saleje, 4500 So. Talman Ave. Nariai kviečiami atsilankyti, aptarti klubo begandų reikalus ir išgirsti komiteto pranešimus. Po susirinkimo vaisės.
A. Kalyas, nut. rašt.

— Chicago Lietuvos "Kestučio" Palspos Klubas mėnesinis narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės mėn. 3 dieną, 1 val. p. p., Hollywood svetainėje, 2417 W. 43rd St. Valdyba

— Lietuvos Moterų Piliečių Lygos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 3 d. Lietuvos Auditorijos ma. žiojio saleje, 1 val. p. p. punktualiai. Po susirinkimo bus pietūs, pagerbimas visu motiną. Kiekviena narė močiutė gaus mažą dovanėlę veltui. Nares prašome dalyvauti.
E. McNamee, nut. rašt.

A. + A.

PETRONELLE LUCAS

Tervėnaitė

Gyv. 3555 W. Hirsh St.

Mirė 1970 m. balandžio 29 d., 6 val. vakaro, sulaukusi senatvės. Gimusi Lietuvoje, Tauragės apskr., Gaurės par., Kiukiskiu km.

Ameriką išvyko 80 metų. Paliko nuliūdę: dvi dukters — Emma ir Jo-Ann Accardi, žentas Frank, 3 anūkai — Charles, Rodger ir Vicki-Jean Accardi bei kiti gimines, draugai ir pažįstami.

Vėlonė buvo žmona mirusio Anton ir motina mirusios dukters Anne ir sūnų — Anthony, Jr. ir Edward.

Priklausė Sv. Pranciškaus 3-jam ordinui ir Sv. Sakramento draugijai.

Kūnas pašarvotas Edward Anderson koplyčioje, 3234 W. North Avenue.

Vietoje gėlių pagėdaujama aukoti Sv. Mišioms. Seštadienį, gegužės 2 dieną 8:30 val. ryto bus lydimas iš koplyčios į Moterų VNM bažnyčią, 3647 W. North Ave., o po gedulingų pamaldų bus laidojama Lietuvių Sv. Kazimiero kapinėse.

Visi a. a. Petronelle Lucas gimines, draugai ir pažįstami nuosirdiai kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jai paskutinį patarnavimą ir atsisveikinimą.

Nuliūdę lieka:

Dukters ir kiti gimines.

Laidotuvių Direktorai Petkus ir Sūnus. Tel. 476-2345.

SMOKEY'S FRIENDS don't play with matches

GELININKAS (PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandoje gražiausios gėlės ir vainikai, antkapių papuošimai ir sezoninės kapams gėlės.

ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1228

GUŽAUSKŲ

BEVERLY HILLS GELINYČIA
GELES VISOMS PROGOMS
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telefonai: GROovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonai: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŽIŲMS VIETŲ
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Laidotuvių direktoriai:

DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE

Tel.: YARDS 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE

Telefonai: LAFayette 3-0440

MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTŲ
DALYSE

PETRAS BIELIŲNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1903

STEP. C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET REpublic 7-2123

2314 WEST 23rd PLACE VIRginia 7-6672

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

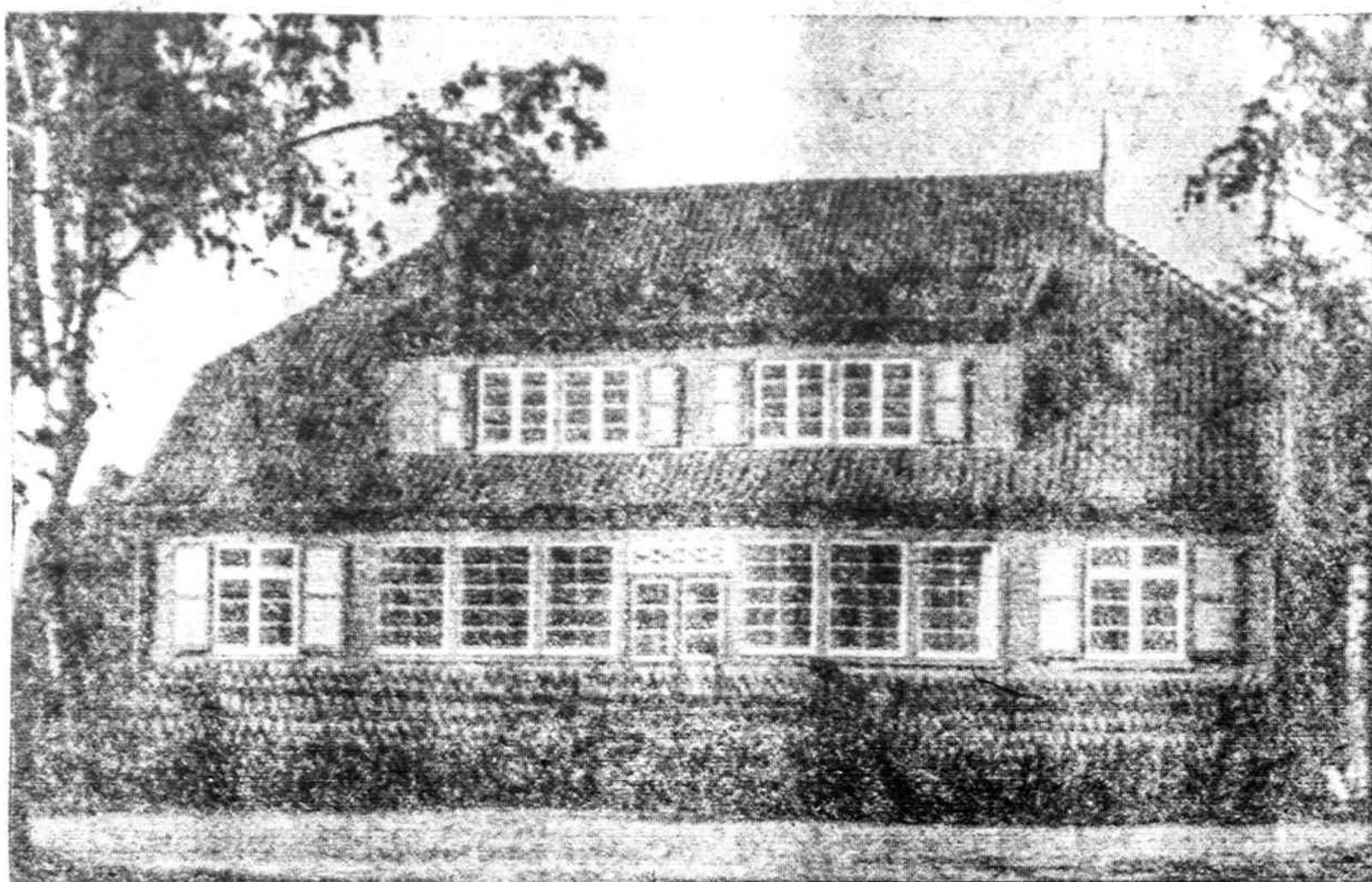
P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

VISI LIETUVIAI BIZNIERIAI GARSINKITĖS NAUJENOSE

Lietuvos nepriklausomybės laikais Nidoje pastatyta medinė pradžios mokykla

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Tornados prie Chicago

Po rekordiniai šiltos dienos, trečiadienį naktį balandžio 29 d. Chicago srityje užėjo smarki audra su perkūnija, vėju vietomis iki 60 mylių per valandą. Tornadų straubliai ir kruša. Tornadai pastebėti pietvakariuose nuo Auroros ir viršum Skokie. Vėlai nakties metu oro būras paskelbė tornadų pavojų visai Chicago srčiai. Vietomis nuo smarkios liūtis patvino patilts ir namų rūšiai. Deerfield apylinkėje audra nuvertė elektros stulpus ir nuo kelio nupūtė automobilį. Temperatūra trečiadienį apie 4 val. popiet buvo pasiekusi 88 laipsnius. Tokia temperatūra buvo 1899 metų balandžio 29 dieną.

Rasinių mokinių muštynės persimetė į užmiesčius

Trečiadienio vakarą Chicago pietiniuose užmiesčiuose Marham ir Harvey policija suėmė 56 paauglius, daugiausia

baltuosius po to, kai baltųjų būrys, atvykęs į juodųjų rajoną, ėmė mėti akmenis ir prasiėjo muštynės. Daugiau kaip 200 policininkų buvo pašaukti, kol pavyko likviduoti trijų šimtų abiejų rasinių mokinių "karą". Dar šeši suimti prie Arts Roller Rink, kur aštuoniuose vežimuose pravažiuodami baltieji pradėjo mėti akmenis į juoduosius. Policija mano, kad muštynės buvo "sąskaitų suvedimas" po praeitą penktadienį įvykusių Thornton aukšt. mokyklos mokinių — juodų ir baltų — muštynių.

Reporteris privalgė alkanųjų valgykloje

Vienas reporteris aprašo, kaip jis privalgė nemokamai pietų vienam iš aštuonių maitinimo punktų Chicagoje, kurie pradėjo veikti nuo šio balandžio 22 dienos.

Atėjęs į vieną "alkanųjų valgyklą" 1500 N. North Ave., reporteris buvo pavaišintas 2 Salisbury stiklais su bulvėmis ir žirniais, trimis riekiomis duonos, raudonu jėly su vaisių viduje, dviem kartonais pieno, dviem puodukais kavos ir dviem vanilios pudingo desertais.

Pietūs buvę tiek pat geri, kaip daugelyje restoranų, kuriuose reporteriui teko valgyti. Tai buvo antradienis "laisvų pietų" laikas visiems kas yra alkanas. Buvo papeneta apie

1,650 asmenų.

"Žinoma, aš keistai jaučiausi eidamas į vietą, kur turėjau eiti tik tikrai neturinti ir alkani žmonės, prisitaikę, kol pavyko likviduoti trijų tarnautojų pasakę "prašom sėstis ir mes jums patarnausime". Ji buvo viena iš aštuonių ir visą laiką šypsojosi.

Vyras su tautuota kaire ranka, matyt menegeris, manęs paklausė, ar noriu daugiau. Už jo stovėjo moteris su žiurste.

Aš pasijutau truputį nepatogiai ir pašnibždėjau: "Žiūrėk, aš gi nesu biednas". Bet vyras su tautuota ranka atsakė, kad jis pats gyvenęs farmoje ir višumet norėjęs valgyti ar būdamas turtingas ar biednas.

"Jis man atrodo toks sukūdes", pasakė menegeriui moteris su žiurste. Tuo viskas baigėsi.

Chicagoje 600,000 alkanų?

Mrs. Willie Barrow, juodžių bendruomenės veikėja ir "Duonos krepsio" pareigūnė, apskundė miesto valdybą, kad jos \$500,000 maitinimo programa esanti sutvarkyta taip, kad 200,000 juodųjų mokinių turėsią be pusryčių būti iki 10 valandos ryto, be to jie turėsią palikti pamokas, eidami valgyti tokiu laiku, kuriuo švietimo taryba įsako būti klasėse. Be to Mrs. Barrow protestavo, kad paskirti \$500,000 neužtenka, kad būtų alkanam, kuomet alkanų žmonių Chicagoje esą 600,000.

Aldermaną Swinarski atrado po blanketu

Key West, Floridoje, paplūdimio patrulis John Bennett praeitą sekmadienio rytą 8:30 val. praeidamas pajūriu už koncertų orkestrą pastogės pastebėjo po blanketu "dvi formas", ir blanketą nukėlęs rado Chicago dykloto wardo aldermaną Donald Swinarski, 35 metų amžiaus ir Mrs. Sally Moore, 41 metų amžiaus. Abudu apkaltinti "neleistinu lytinio santykių turėjimu" ir paleisti už \$250 užstatą. Teismas bus Key West gegužės 8 dieną. Ald. Swinarski yra trijų vaikų tėvas. Mrs. Moore esanti iš Miami miesto.

Triukšmingas Edison Commonwealth posėdis

Pirmadienį Prudential name įvyko Commonwealth Edison kompanijos šerinkinčių susirinkimas, dalyvavo 1,050 asmenų. Susirinkimui vos prasidėjus į salę įmaršavo kunigas Bernard Dubi būriu kovotojų prieš aplinkos teršimą vežinas ir gaves žodį iškėlė 6 reikalavimus, jų tarpe kad kompanija sustabdyt atominės energijos stoties statybą prie Zion miestelio, Michigan pačereje. Reikalavimas buvo ultimatumo formos: atsakymą duoti iki 11:30 A. M. Susirinkimo pirminkui prižadėjus atsakymą duoti, kun. Dubi savo būrį iš-

vedė. Commonwealth Edison prezidentas Thomas Ayers išdėstė kompanijos programą, be kitko kad šiais 1970 metais 5 milijonai tonų anglių bus pakeičiamos dujomis (gazu), kad 4 1/2 milijonų tonų anglių bus vartojama tokiu, kuriose mažai tērta sieros ir kad yra statomos atominės energijos stotys, kurios pavaduos anglimis kūrėnamus generatorius.

Pusiau dvyliką val. kun. Dubi su savo palydovais grįžė ir pareikalavo atsakymo, bet pirminkininkui paaiškinus, kad dėl samyžio nebūvo galima nieko aptarti, pasiūlino.

Susirinkimui pasibaigus kompanijos pareigūnai pranešė spaudai, kad 1973 metais praeidamas mieste didis aptemimas, jei nebus pastatytas prie Zion miestelio atominis generatorius, kadangi elektros energijos pareikalavimas metai iš metų smarkiai didėja.

TRUMPAI

Savaitgaliais ir sekmadieniais šachmatininkai jau vėl pradėjo žaisti atvirame ore, Marquette Parko pietrytiniam kampe, nors būtų galėję pasirinkti daug geresnį ir patogesnį vietą pietvakariniam kampe prie gėlyno. Prie rožių, vieta ramesnė, švaresnė ir ne toks didelis judėjimas, mažiau žmonių. Sachmatininkas

— Liudas Sagys, ilgametis Clevelando "Grandinėlės" mokytojas, atsiuntė Naujienoms pareiškimą ir prašo jį paskelbti. Naujienos įdėjo PLB vykdomojo vicepirmininko Dr. Antano Butkaus pareiškimą, įdėjo vicepirmininko visuomeniniam reikalams Dr. Henriko Brazaičio pareiškimą, įdėjo ir šokių mokytojo Liudo Sagio atsiųstą pareiškimą.

Wisconsin Dells, ant upės kranto, dabar išnuomojamas namas. Žuvautojams ir vasarotojams ideali vieta. 75 dol. savaitė. Visi modernūs įrenginiai. Tel. 312 — 426-0081. (Pr)

Čikagos Medžiotojų ir Meškeriojų Klubas kviečia visus į tradicinį STINTŲ BALIŲ gegužės 2 d., 8 val. vakaro, Marquette salėje, 6908 So. Western Avenue, (Gros Ramonio orkestras. Įėjimas ir vakarienė — \$3.00. Rezervacijos telefonu 9727 So. Western Ave. Chicago, Illinois 60643 Tel. 238-9787-8

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

GARDEN TYPE APARTMENT COMPLEX
Has two positions available for
1) RESIDENT ASSISTANT JANITOR
2) JANITOR'S HELPER
Apartment available for assistant janitor.
PRINCE CHARLES APARTMENTS
2415 So. GOEBBERT RD.
ARLINGTON HEIGHTS, ILL.
Call 437-1926

MAINTENANCE - HANDYMAN
Yard work. Must be sober and reliable for work in Maternity Home. Steady work.
Salary open.
Call 829-1446

OPERATING ENGINEER
Area Plant needs
OPERATING ENGINEER
for coal fired boilers. Must have city licenses. Steady work and many Company benefits.
Call for appointment
MI 6-1331

JANITORIAL WORK
Live in or go.
Must be able to speak some English. References.
521-2333

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia

GIRL FRIDAY FOR PR PUBLICITY OFFICE
Steady Work for a Sharp, mature woman with patience, ingenuity and initiative. Typing and driving skills necessary. Good telephone voice and pleasant appearance. Pleasant surroundings. Full time only. Northbrook area company. Call 272-5101.

CODING CLERKS
MUST BE capable of working accurately with details. For congenial of market research Co. No experience necessary. Loop location. Full company benefits.
Call 939-1500
Ext. 307

SWITCHBOARD
RECEPTIONIST - TYPIST to work in congenial office. Must type 50 w.p.m. & have pleasant personality.
CATL.
Mrs. JENKINS
738-2220

HOUSEMOTHER FOR MATERNITY HOME
Part time hours. Some light cooking. Responsible person. Salary open. Afternoon, evening and weekend hours. Pleasant environment.
Call 829-1446

GENERAL OFFICE
Good typing. Some bookkeeping. 5 day week. Salary open. Good transportation.
Call 829-1446

STENOGRAPHER
Typing. Light shorthand. Mature women acceptable. 3 girl office. Good pay.
Bonus every 6 month.
4301 OGDEN

SECRETARY
Medium sized modern law office needs young girl with good skills for interesting position. Will train. Salary open.
CE 6-9895

CLERK TYPIST
Trade Association needs mature girl for varied duties. 60 W.P.M. electric. Good figure aptitude — figure typing. Full benefits. No. Michigan Ave. 467-1778
PERSONNEL

DICTAPHONE OPERATOR
Immediate opening for dictaphone typist to transcribe interesting sales letters with Export-Import firm. 1,000 location. 37 hours week, good salary & benefits. profit sharing.
MARSHALL INTERNATIONAL
170 W. WASHINGTON
726-8746

LPN'S BY EDUCATION
FOR 3 TO 11 AND 11 TO 17 SHIFTS.
ALSO
NURSES AIDS
and maintenance help.
CALL 465-7751
New Northside nursing home.

RENTING IN GENERAL
Nuomos

ISNUOMOJAMAS KAMBARYS SU BALDAIS ir visais patogumais viengūnei. Kreiptis 919 W. 35 St., CHICAGO, ILL. I aukštas.

ISNUOMOJAMAS 4 KAMB. BUTAS angliskame rūsyje, Marquette Parke, suaugusiems. Tel. 778-3959.

FURNITURE AND FIXTURES
Rakandai ir įrenginiai

PARDUODAMI
IS MODELINIŲ NAMŲ BALDAI
30% iki 50% nuolaida. Galima pirkti šeimai ir išsimokėtinai. Aptarnauja lietuviai.
SOUTHWEST FURNITURE CO.
TEL. GR 6-4421
6200 So. WESTERN AVE.

ŠIA VASARĄ TRYŠ EKSKURSIJOS I LIETUVĄ
Gegužės 28, liepos 14 ir rugpjūčio 31
Kiekviena kelionė tęsis 21 dieną. Vietų skaičius ribotas. Registracijos tuojau. Išrūpiname leidimą ilginei laika pabūti Lietuvoje. Paruošime dokumentus atsikviesi gimines į Ameriką.
Kreipkitės į
WALTER RASK - RASČIAUSKA
AMERICAN
TRAVEL SERVICE BUREAU
9727 So. Western Ave.
Chicago, Illinois 60643
Tel. 238-9787-8

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Zemė — Pardavimui

PASKOLOS, PĖRKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIŠ

DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES Į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI — NOTARIATAS — VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS - PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI — INCOME TAX.

LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015

DAŽYMAS
Pigiai dažau kambarius, valan kilimus ir baldus.
L. RUDIS Tel. CL 4-1050

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange istaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisyimas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolis
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

Federalinių ir valstijos pajamų mokesčių apskaičiavimas
INCOME TAX
Nekilnojamo turto pirkimas - pardavimas
REAL ESTATE
Prašų paliudijimas
NOTARY PUBLIC
Draudimo informacijos
INSURANCE
ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

ŠIMAITIS REALTY
2737 W. 43rd STREET
CL 4-2390

PERKAME, PARDUODAME, MAI-NOME įvairaus dydžio namus visur. Partinamė paskola, visokeriopą apdraudą, veikia notariatas.

NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 WEST 59th STREET
Prospect 8-5454

Šimkus Real Estate
NOTARY, INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVENUE
Tel. CL 4-7450

Greitas ir tvarkingas visoklausių nuosavybės pirkimas - pardavimas. Be to šioje kontoroje daromi ir liudijimai vertimai, užpildomi pilietybės prašymai, income tax ir įvairūs kitoki blankai. Darbo val.: Kasdien 9—3 ir 5—8.

SKLYPAS dviems butams pastatyti gražioje Marquette Parko vietoje. Skambinti 737-6440 nuo 6 iki 9 vak.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Įrengiu naujus ir perstatu senus visų rūšių namų apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Įrengiu vandens boilerius ir stogų rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sąžiningai ir garantuotai. Apskaičiavimai nemokamai. Turis leidimus dirbti mieste ir užmiesčiuose.

Domas Žukauskas
HEATING & SHEET METAL
4444 So. Western Ave.,
CHICAGO, ILL. 60609
Tel.: VI 7-3447

A. ABALL ROOFING
Iškurtą prieš 50 metų
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nutekamuosius vamzdžius sutaisome arba naujus įdedame.
KAMINUS išVALOME ir pataisome. Nudžione namus iš lauko ir atliekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.

Skambinkit
LA 1-6047
Išsinavimas veltui, kreipkitės bet kada

BIZNIERIAI, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE", — TURI GERIAUSIA PASISEKIMĄ BIZNYJE

HIGH RATES — PAID QUARTERLY

5%	6%
Passbooks	\$5,000 minimum 2 year certificate
5 1/2%	5 3/4%
Investment bonus plan \$1,000 minimum	\$1,000 minimum 1 year certificate

Savings Insured to \$20,000. — Highest reserves.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVE., CHICAGO, ILL. 60632

SIUNTINIAI I LIETUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
(Licensed by VNESHPOSYLTORG)
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, automobiliai, motociklai, šaldytuvai, maistas, doleriniai Certifikatai.
Vedėjas E. ŽUKAUSKAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigūs ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9205

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelato J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Įdomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJENOS,
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608